

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS
2019 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

TURINYS

PUSLAPIS

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA FINANSINĖS ATASKAITOS	3
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	7
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA	8
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	9
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	10
AIŠKINAMASIS RAŠTAS:	
BENDROJI INFORMACIJA	11
APSKAITOS PRINCIPAI	11
TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ	29
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	31
KAPITALO VALDYMAS	45
KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	47

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Sąlyginė nuomonė

Mes atlikome Lietuvos centrinės kredito unijos (toliau – Bendrovė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaita ir tą dieną pasibaigusį metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko įtaką, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2019 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jos tą dieną pasibaigusį metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje (TFAS).

Sąlyginės nuomonės pagrindas

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Bendrovė apskaitė Lietuvos Respublikos įsigytus pajus, teisiškai žyminčius Lietuvos valstybės dalyvavimą Bendrovės kapitale bei suteikiančius balsavimo teises, kurių vertė yra 8.880 tūkst. eurų, kaip nuosavą kapitalą (25 pastaba). Tačiau remiantis Europos Komisijos patvirtinimu ir pasirašyta sutartimi su Finansų ministerija (25 pastaba), ši valstybės parama (įsigyti pajai) turi būti palaipsniui grąžinta, už ją yra mokamos palūkanos, Bendrovė neturi vienašališkos teisės negrąžinti šios paramos, todėl vadovaujantis 32-ojo TAS Finansinės priemonės: pateikimas reikalavimais ši suma turėtų būti apskaityta kaip įsipareigojimas 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose. Jei ši suma būtų apskaityta tinkamai pagal TFAS, Bendrovės nuosavas kapitalas sumažėtų, o įsipareigojimai padidėtų 8.880 tūkst. eurų suma 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d.

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Papildomai prie pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko, žemiau pateiktus dalykus mes įvardinome kaip pagrindinius audito dalykus, kurie turi būti nurodyti mūsų išvadoje. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unių vertės sumažėjimas

Kaip aprašyta 15 ir 16 pastabose bei Finansinės rizikos valdymo pastabos dalyje Kredito rizika, Bendrovės paskolų ir gautinų sumų likutis iš klientų ir kredito unių 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 54.084 tūkst. eurų, o susijęs vertės sumažėjimas buvo 479 tūkst. eurų. Bendrovės vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta apskaitos principų pastabos skyriuje Finansinio turto vertės sumažėjimas. Taip pat atkreipiamas dėmesys į šioje srityje priimtų sprendimų ir įvertinimų, nurodytų apskaitos principų skyriaus Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai dalyje (a) Finansinio turto vertės sumažėjimas, naudojimą rengiant atskleidimus finansinėse ataskaitose.

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unių vertės sumažėjimas yra subjektyvi sritis dėl vadovybės vertinimo nustatant tikėtinas vertės sumažėjimo nuostolius, kurie priklauso nuo kredito rizikos, prognozuojamos ateities informacijos ir kitų su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių veiksnių. Vadovybės taikomi sprendimai, kuriais nustatomas paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo lygis, apima reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymą, prognozuojamos ateities informacijos skirtingiems tikimybėmis paremtiems scenarijams vertinimą, klientų, kurių paskolos laikomos nuvertėjusioms, įvertinimą, susijusio įkeisto turto tinkamą vertinimą ir su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių tikėtinų ateities pinigų srautų įvertinimą.

Šis dalykas yra laikomas pagrindiniu audito dalyku dėl reikšmingo paskolų ir gautinų sumų iš klientų ir kredito unių likučio bei su paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo įvertinimu susijusio neapibrėžtumo.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Be kitų procedūrų, mūsų audito procedūros apėmė paskolų bei gautinų sumų iš klientų ir kredito unių individualiai ir bendrai vertinamų tikėtinų vertės sumažėjimo nuostolių nustatymo proceso vidaus kontrolės sistemos veiksmingumo testavimą.

Mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą padėti mums įvertinti, ar esama paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unių vertės sumažėjimo įvertinimo politika yra pakankama ir atitinka 9 TFAS "Finansinės priemonės" reikalavimus.

Mes atrankos būdu atrinktoms ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaitytoms paskoloms ir gautinoms sumoms įvertinome, ar kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar kredito nuostoliai, tikėtina, atsiradę per artimiausius 12 mėn. ar per paskolos galiojimo laikotarpį, atitinka taikomą apskaitos politiką. Atsirinktoms paskoloms ir gautinoms sumoms mes taip pat atlikome vadovybės prognozuojamų ateities pinigų srautų, įkeisto turto vertės, klientų įsipareigojimų nevykdymo atveju tikėtiną skolos susigrąžinimo ir kitų grąžinimo šaltinių vertinimą.

Bendrai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą padėti mums įvertinti naudojamą modelį bei pagrindines modelio įvestis (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) peržiūrint metodologiją naudojamą tikėtinų kredito nuostolių skaičiavime. Mes įvertinome pagrindinių modelių įvesčių (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) skaičiavimus atsitiktinai imčiai sutikrinami informaciją naudotą šiuose skaičiavimuose su juos pagrindžiančiais dokumentais (pavyzdžiui, nuostolio įvykio egzistavimas, gauti mokėjimai).

Taip pat mes palyginome 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. apskaitytas tikėtinų kredito nuostolių vertės sumažėjimo sumas išskaidytas pagal paskolos tipą bei lygį.

Mes vertinome prognozinę ateities informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija (pvz. Lietuvos Banko). Galiausiai, mes įvertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankamumą pagal TFAS reikalavimus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2018 m. kovo 29 d. Lietuvos centrinės kredito unijos narių sprendimu buvome paskirti atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą už 2018-2020 metus. Bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 5 metai.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Sąlyginė nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų paslaugų nei specialios paskirties jungtinių (konsoliduotų) ir Bendrovės finansinių ataskaitų auditas ir finansinių ataskaitų vertimo paslaugos.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Jonas Akelis.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003

2020 m. balandžio 14 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pastabos	2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	7	2 288	1 502
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	7	(383)	(319)
Grynosios palūkanų pajamos		1 905	1 183
Paslaugų ir komisinių pajamos	8	496	554
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	8	(460)	(510)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos		36	44
Kitos pajamos	9	1 227	1 124
Grynasis rezultatas iš operacijų vertybiniais popieriais	10	552	155
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	11	(91)	(189)
Atidėjinių pokytis		(70)	(10)
Pelnas (nuostoliai) iš išvestinių priemonių perkainavimo tikrąja verte		1	7
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(1 648)	(1 208)
Materialiojo ir naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo sąnaudos	18	(86)	(63)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	19	(143)	(181)
Kitos veiklos sąnaudos	12	(805)	(681)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		878	181
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	13	(156)	(47)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		722	134
Kitos bendrosios pajamos			
Straipsniai, kurie vėliau gali būti perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
<u>Skolos vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas</u>			
Tikrosios vertės pasikeitimas per metus		315	(147)
Tikėtinų kredito nuostolių pokytis		2	7
Perklasifikavimas į pelną (nuostolius)		(214)	(77)
Susijęs atidėtojo pelno mokestis	13	(15)	34
Grynosios skolos vertybinių popierių apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pajamos (išlaidos)		88	(183)
Kitos bendrosios pajamos, atėmus atidėtąjį pelno mokestį		88	(183)
Bendrųjų pajamų iš viso		810	(49)

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2020 m. balandžio 14 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pastabos	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	14	11 073	22 051
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	15	28 393	30 175
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	16	25 212	12 895
Vertybinių popierių, apskaitomi amortizuota savikaina	17	36 139	35 512
Vertybinių popierių, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	17	19 089	30 533
Vertybinių popierių, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)	17	2 760	2 083
Investicija į patrunuojamąją įmonę		-	45
Ilgalaikis materialusis turtas	18	600	526
Naudojimo teise valdomas turtas	18	23	-
Nematerialusis turtas	19	403	341
Kitas turtas	20	783	587
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	13	323	451
Iš viso turto		124 798	135 199
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	21	104 117	113 542
Kitų asmenų indėliai	22	115	417
Išvestinės finansinės priemonės, tikrąja verte		-	7
Likvidumo palaikymo rezervas	23	3 814	5 613
Atidėjimai		70	10
Kiti įsipareigojimai	24	659	397
Iš viso įsipareigojimų		108 775	119 986
NUOSAVAS KAPITALAS			
Pagrindiniai pajai		49	49
Papildomi pajai		16 364	16 364
Atsargos kapitalas		-	27
Finansinio turto perkainavimo rezervas		359	271
Praėjusių laikotarpių nepaskirstyti nuostoliai		(1 471)	(1 632)
Einamųjų metų rezultatas		722	134
Iš viso nuosavo kapitalo		16 023	15 213
Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo		124 798	135 199

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2020 m. balandžio 14 d.:

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	Pasta- bos	2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		2 219	1 488
Sumokėtos palūkanos		(358)	(414)
Gautos komisinių ir kitos pajamos		496	1 126
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(460)	(470)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(1 786)	(1 209)
Nefinansinės veiklos pajamos		990	658
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(805)	(865)
Turto/įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms (padidėjimas) sumažėjimas		(8)	(13 789)
Kitų suteiktų paskolų (padidėjimas) sumažėjimas		(12 749)	(5 554)
Įsiskolinimų kredito įstaigoms padidėjimas (sumažėjimas)		(7 955)	(12 687)
Kito turto ir kito finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas		(196)	(8)
Juridinių asmenų neterminuotų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)		(302)	(1 285)
Likvidumo palaikymo rezervo padidėjimas (sumažėjimas)	23	(1 799)	2 159
Kitų įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(262)	803
Gautos (grąžintos) lėšos verslumo skatinimo fondo programai		704	5 092
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokestį		(22 271)	(24 955)
Sumokėtas pelno mokestis		(19)	(37)
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos		(22 290)	(24 992)
Investicinė veikla			
Investicija į patrunuojamąją įmonę		25	(60)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	18, 19	(163)	(206)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pardavimas		-	3
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(20 117)	(33 988)
Skolos vertybinių popierių išpirkimas		30 480	30 343
Kito finansinio turto įsigijimas		(754)	-
Kito finansinio turto pardavimas		396	-
Nuosavybės vertybinių popierių įsigijimas		(1 000)	(1 000)
Nuosavybės vertybinių popierių išpirkimas		481	19
Gryniesi pinigų srautai iš investicinės veiklos		9 348	(4 889)
Finansinė veikla			
Narių įmokėti pagrindiniai pajai		-	33
Narių įmokėti papildomi pajai		-	567
Nariams išmokėti papildomi pajai		-	(56)
Gryniesi pinigų srautai iš finansinės veiklos		-	544
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		(12 942)	(29 337)
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		24 924	54 261
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		11 982	24 924
Pinigai ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	14	11 073	22 051
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	15	909	2 873

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2020 m. balandžio 14 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pas- tabos	Pagrin- diniai pajai	Papildomi pajai	Stabiliza- cijos fondas	Finansinio turto perkaina- vimo rezervas	Nepaskirs- tytas rezultatas	Atsargos kapitalas	Viso
2017 m. gruodžio 31 d.		16	15 880	1 202	476	(2 216)	604	15 962
Apskaitos principų pasikei- timo įtaka	3	-	-	-	(22)	(20)	-	(42)
2018 m. sausio 1 d.		16	15 880	1 202	454	(2 236)	604	15 920
Grynasis pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	134	-	134
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	(183)	-	-	(183)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	-	(183)	134	-	(49)
Narių pagrindinių pajų įsigijimas		33	-	-	-	-	-	33
Narių papildomų pajų įsigijimas		-	567	-	-	-	-	567
Narių papildomų pajų grąžinimas ir įskaitymas į atsargos kapitalą		-	(83)	-	-	-	27	(56)
Nepaskirstyto nuostolio dengimas		-	-	-	-	604	- 604	-
Stabilizacijos fondo perklasifikavimas		-	-	(1 202)	-	-	-	(1 202)
2018 m. gruodžio 31 d.		49	16 364	-	271	(1 498)	27	15 213
Grynasis pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	722	-	722
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	88	-	-	88
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	-	88	722	-	810
Nepaskirstyto nuostolio dengimas		-	-	-	-	27	(27)	-
2019 m. gruodžio 31 d.		49	16 364	-	359	(749)	-	16 023

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2020 m. balandžio 14 d.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1 PASTABA BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių rejestre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją vykdyti visas operacijas, nurodytas LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d.

LCKU savo veikloje vadovaujasi LR Centrinės kredito unijos įstatymu. LCKU - tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir tuometinio LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo ir mokėjimo kortelių bei internetinės bankininkystės aptarnavimo operacijas, priima indėlius bei grąžintinas lėšas, teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

LCKU yra įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363, Kaunas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje LCKU dirbo 77 darbuotojai (2018 m. pabaigoje – 61 darbuotojas).

2019 ir 2018 metais LCKU teikė paslaugas kredito unijoms ir jų nariams ir tam tikriems juridiniams asmenims. 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU sudarė 49 nariai, iš jų 48 kredito unijos ir Lietuvos valstybė (2018 m. gruodžio 31 d. – 50 narių: 49 kredito unijos ir Lietuvos valstybė).

2018 m. kovo 9 d. LCKU įsteigė patrunuojamąją įmonę UAB „Lirosa“ (juridinio asmens kodas 304783301). 2019 m. buvo pradėtas įmonės likvidavimo procesas, kuris buvo baigtas 2020 m. kovo 3 d. LCKU priklausė 100 proc. patrunuojamosios įmonės akcijų. Patrunuojamosios įmonės veikla apėmė paslaugas kredito unijoms: paskolų pirkimą-pardavimą, skolų išieškojimo bei teisiųjų konsultacijų paslaugas. Įmonės adresas Savanorių pr. 363, Kaunas. Grynoji investicijos į dukterinę įmonę vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 0 EUR, o 2018 m. gruodžio 31 d. - 45 tūkst. EUR (bendroji investicijos vertė 60 tūkst. EUR, apskaitytas vertės sumažėjimas – 15 tūkst. EUR).

LCKU vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2020 m. balandžio 14 d., LCKU pajininkai privalo patvirtinti finansines ataskaitas per 4 mėn. nuo finansinių metų pabaigos.

2 PASTABA APSKAITOS PRINCIPAI

Žemiau yra išdėstyti pagrindiniai apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

LCKU finansinės ataskaitos yra paruoštos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje ir galiojusius 2019 m. gruodžio 31 d. Finansinės ataskaitos paruoštos remiantis istorinės savikainos pagrindu, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte, ir išvestines finansines priemones, vertinamas tikrąja verte. Ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo principu.

LCKU nerengė grupės, kurią sudarytų LCKU ir patrunuojamoji įmonė UAB „Lirosa“, 2019 m. ir 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, kadangi remiantis LR įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatomis grupės požiūriu patrunuojamoji įmonė laikoma nereikšminga. Abejais metais UAB „Lirosa“ turtas finansinių metų pabaigoje neviršijo 5 procentų patrunuojančiosios įmonės (LCKU) turto, o pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius metus neviršijo 5 procentų patrunuojančiosios įmonės pardavimo grynujų pajamų per tą patį laikotarpį.

Naujų ir (ar) pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

LCKU apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šiuos standartus ir TFAS pataisas, kurias LCKU pradėjo taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d.:

- 16-asis TFAS „Nuoma“**

16-asis TFAS pakeičia 17-ąjį TAS, 4-ąjį TFAAK „Sutarties patikrinimas, ar ji yra nuomos sutartis“, 15-ąjį NAK „Veiklos nuoma. Skatinimas“ ir 27-ąjį NAK „Sandorių, susijusių su nuoma, esmės įvertinimas“. Standartas nustato nuomos pripažinimo, vertinimo pateikimo ir atskleidimo principus ir reikalauja, kad nuomininkas didžiąją dalį nuomos sutarčių pripažintų balanse. 16-ojo TFAS apskaitos reikalavimai nuomotojui iš esmės

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

nesiskiria nuo 17-ojo TAS reikalavimų. Nuomotojas toliau nuomos sutartis skirsto į finansinės ir veiklos nuomą remdamasis panašiais principais kaip ir 17-ajame TAS. Todėl 16-asis TFAS neturės įtakos nuomos apskaitai, kai LCKU yra nuomotojas.

Nuo 16-ojo TFAS pradžios datos, kuri yra 2019 m. sausio 1 d., LCKU pradėjo taikyti standartą naudodama modifikuotą retrospektyvinį metodą. Pagal šį metodą standartas taikomas retrospektyviai, kai sukauptas standarto pirminio taikymo poveikis yra pripažįstamas nepaskirstytame pelne pirminio taikymo dieną, o lyginamoji informacija nėra koreguojama.

LCKU nusprendė taikyti pereinamojo laikotarpio praktinę priemonę, pagal kurią 2019 m. sausio 1 d. ji iš naujo nevertino, ar sutartis yra nuomos sutartis arba apima nuomą. Vietoj to LCKU taikė standartą tik toms sutartims, kurios anksčiau buvo pripažintos nuomos sutartimis ir kurioms pirminio taikymo dieną buvo taikomas 17-asis TAS ir 4-asis TFAAK.

LCKU dėl standarto pritaikymo pripažino 27 tūkst. EUR naudojimo teise valdomo turto (patalpų) ir atitinkamą sumą įsipareigojimų, todėl laikoma, kad 16-ojo TFAS pritaikymas neturėjo reikšmingo poveikio LCKU finansinėms ataskaitoms.

- **9-asis TFAS „Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“ (pataisa)**
Remiantis šia pataisa, leidžiama finansinį turtą su išankstinio mokėjimo savybe, kai susitarimo šaliai leidžiama reikalauti ar reikalaujama, kad ji pati sumokėtų ar gautų pagrįstą kompensaciją už pirma laiko nutrauktą sutartį (tokiu būdu, žvelgiant iš turto turėtojo pozicijos, gali būti ir „neigiama kompensacija“), vertinti amortizuota savikaina arba tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.
- **28-asis TAS „Ilgalaikiai interesai asocijuotosiose ir bendrose įmonėse“ (pataisos)**
Pataisose aiškinama, ar atliekant ilgalaikių interesų asocijuotosiose ir bendrose įmonėse vertinimą, konkrečiai su vertės sumažėjimu susijusius reikalavimus, kurie, iš esmės, sudaro „grynųjų investicijų“ dalį asocijuotose ar bendrose įmonėse, turėtų būti vadovaujamosi 9-uju TFAS, 28-uju TAS ar abiem kartu. Pataisos paaiškina, kad, prieš taikydamos 28-ąjį TAS, subjektas taiko 9-ąjį TFAS tokiems ilgalaikiams interesams, kuriems netaikomas nuosavybės metodas. Taikydamos 9-ąjį TFAS subjektas neatsižvelgia į ilgalaikių interesų balansinės vertės patikslinimus, padarytus dėl 28-ojo TAS taikymo. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.
- **TFAAK 23-IASIS IŠAIŠKINIMAS „Neaiškumas dėl pelno apmokestinimo tvarkos“**
Išaiškinimas skirtas pelno mokesčio apskaitai, esant mokesčio traktavimo neaiškumams, turintiems įtakos 12-ojo TAS taikymui. Jame paaiškinama, ar neaiškos apmokestinimo tvarkos turi būti vertinamos atskirai arba kartu, daromos prielaidos dėl mokesčių institucijų atliekamų patikrinimų, kaip tinkamai atspindėti neaiškumus ir apskaityti faktų bei aplinkybių pasikeitimą. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.
- **19-asis TAS Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas (pataisos)**
Pataisose numatyta, kad įmonės privalo taikyti atnaujintas aktuarines prielaidas, kad galėtų nustatyti einamąją paslaugų savikainą ir grynąsias palūkanas likusiu ataskaitiniu laikotarpiu po to, kai planas yra pakeičiamas, sumažinamas ar įvykdomas. Pataisose taip pat paaiškinta, kokią įtaką plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo apskaita daro turto viršutinės ribos taikymas. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.
- **TASV išleido 2015–2017 m. ciklo metinius TFAS patobulinimus**, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Vadovybė atliko patobulinimų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.
 - **3-iasis TFAS „Verslo jungimai“ ir 11-asis TFAS „Jungtinė veikla“**
3-iojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra bendra veikla, kontrolę, jis turi pakartotinai įvertinti prieš tai turėtą šio verslo dalį. 11-ojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra bendra veikla, bendrą kontrolę, jis neturi pakartotinai įvertinti prieš tai turėtos verslo dalies.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

➤ **12-asis TAS „Pelno mokesčiai“**

Pataisose išaiškinta, kad pelno mokesčio nuo mokėjimų už finansines priemones, kurios priskiriamos nuosavybės priemonėms, rezultatas turėtų būti pripažįstamas pagal tai, kur buvo pripažinti praeities sandoriai ar įvykiai, dėl kurių susidarė paskirstytinas pelnas.

➤ **23-iasis TAS „Skolinimosi išlaidos“**

Pataisose paaiškintas standarto 14 punktas, t. y., kai ilgo parengimo turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui ar pardavimui ir tam momentui yra likusių negrąžintų skolų, kurios buvo skirtos konkrečiai ilgo parengimo turtui įsigyti, tokios skolos turi būti priskiriamos prie įmonės bendrų skolinimosi lėšų.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję ir anksčiau nepradėti taikyti standartai

• **17-asis TFAS „Draudimo sutartys“**

Standartas taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d. arba vėliau, nors leidžiama taikyti anksčiau, jeigu taip pat taikomi 15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ ir 9-asis TFAS „Finansinės priemonės“. Pagal 17-ąjį TFAS nustatomi sudarytų draudimo sutarčių pripažinimo, vertinimo, pateikimo ir atskleidimo principai. Pagal jį taip pat reikalaujama, kad panašūs principai būtų taikomi ir turimoms perdraudimo sutartims ir investavimo sutartims su savarankiško dalyvavimo elementais. Taip siekiama, kad ūkio subjektai pateiktų svarbią informaciją taip, kad tie sandoriai būtų parodyti teisingai. Remdamiesi tokia informacija finansinių ataskaitų vartotojai gali įvertinti tokių sandorių įtaką ūkio subjekto finansinei būklei, finansiniams rezultatams ir pinigų srautams, kai taikomas 17-asis TFAS. ES dar nepatvirtino šio standarto. Šis standartas LCKU nėra aktualus.

• **10-ojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ ir 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones. Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendros įmonės“ (pataisos)**

Pataisose analizuojama pripažinta neatitiktis tarp 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotosios ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad visos pajamos ar nuostoliai pripažįstami tada, kai sandoris apima verslą (nepriklausomai nuo to, ar jis vykdomas patronuojamojoje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turtą, kuris neatitinka verslo apibrėžties, net jei šis turtas priklauso patronuojamajai įmonei. 2015 m. gruodį TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, atsižvelgdama į nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatus. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

• **TFAS standartų konceptuali sistema.**

2018 m. kovo 29 d. TASV paskelbė persvarstytą Konceptualią finansinės atskaitomybės sistemą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus rinkinys sąvokų, kurios taikomos rengiant finansines ataskaitas, leidžiant standartus, rengėjams ruošiant nuosekliai taikomas apskaitos politikas. Jos taip pat gali padėti tiems, kas nori suprasti ir aiškinti standartus. TASV taip pat išleido atskirą pridedamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į persvarstytą Konceptualią sistemą. Jis taip pat skirtas palengvinti įmonėms perėjimą prie persvarstytos Konceptualios sistemos, kai tokios įmonės rengia apskaitos politiką remdamosi Konceptualia sistema ir kai konkrečiam atvejui negali būti pritaikytas nė vienas TFAS. Jeigu rengėjai apskaitos politiką rengia remdamiesi Konceptualia sistema, jie turėtų jos laikytis 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedančiais finansiniais laikotarpiais.

• **3-iasis TFAS „Verslo jungimai“ (pataisos)**

TASV išleido „Verslo apibrėžimas“ pataisas (3-iojo TFAS pataisos), siekdama išspręsti sunkumus, kylančius tais atvejais, kai ūkio subjektas turi nustatyti, ar jis įsigijo verslą, ar turto grupę. Pataisos galioja verslo jungimams, kurie buvo įsigyti pirmame metiniame ataskaitiniame laikotarpyje, prasidedančiame 2020 m. sausio 1 d., ir turtui, kuris įsigijamas tokio laikotarpio pradžioje arba vėliau. Galima standartą pradėti taikyti anksčiau. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

• **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos: sąvokos „reikšminga“ apibrėžtis (pataisos)**

Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisose paaiškinta sąvoka „reikšminga“ ir tai, kaip ji turi būti taikoma. Naujoje apibrėžtyje

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

nurodoma, kad „<...>Reikšminga yra tokia informacija, kurios nepateikimas arba klaidingas ar neaiškus pateikimas pagrįstai tikėtina gali daryti įtaką sprendimams, kuriuos pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kuriose pateikiama finansinė informacija apie konkretų ataskaitas teikiantį ūkio subjektą. <...>“ Be to, buvo patobulinti kartu su apibrėžtimi pateikiami paaiškinimai. Pataisose taip pat nurodoma, kad reikšmingumo apibrėžtis nuosekliai vartojama visuose TFAS. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

- **Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma – 9-asis TFAS, 39-asis TAS ir 7-asis TFAS (pataisos)**
Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais ir turi būti taikomos retrospektyviai. Leidžiama taikyti anksčiau. 2019 m. rugsėjį TASV paskelbė 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisas, kadangi tais pakeitimais siekiama numatyti bendrą lengvatą prieš vykdant tarpbankinės palūkanų normos (IBOR) pakeitimą „1 etapas“. „2 etapas“ bus orientuotas į problemas, kurios gali turėti įtakos finansinei atskaitomybei, kai esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas keičiamas į beveik nerizikingą palūkanų normą (RFR). Šiose paskelbtose pataisose nagrinėjamos problemos, kurios turi įtakos finansinei atskaitomybei laikotarpiu iki esamo palūkanų normos lyginamojo indekso pakeitimo alternatyvia palūkanų norma, ir analizuojamas poveikis, kurį gali sukelti konkretūs apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai, nustatyti 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“ ir 39-ajame TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“, kai dėl tokio poveikio būtina atlikti į ateitį orientuotą analizę. Remiantis pataisomis, leidžiama naudotis laikinu atleidimu, taikytinu visiems apsidraudimo sandoriams, kuriems palūkanų normų lyginamojo indekso reforma turi tiesioginės įtakos, kai pagal tokią reformą apsidraudimo apskaita tęsiama neapibrėžtumo laikotarpiu, kol esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas nekeičiamas į alternatyvią beveik nerizikingą palūkanų normą. Taip pat buvo atliktos pataisos ir 7-ajame TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ dėl papildomos informacijos apie neapibrėžtumą, kuris atsiranda dėl palūkanų normų lyginamojo indekso reformos, atskleidimo. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.
- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas. Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams ir ilgalaikiams įsipareigojimams“ (pataisos)**
Pataisos įsigalioja 2022 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis siekiama paskatinti nuosekliai taikyti reikalavimus ir padėti įmonėms nustatyti, ar skolos ir kiti įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje turėtų būti priskiriami trumpalaikiams ar ilgalaikiams įsipareigojimams. Pataisos turi įtakos įsipareigojimų pateikimui finansinės būklės ataskaitoje, tačiau jos nekeičia galiojančių reikalavimų dėl turto, įsipareigojimų, pajamų ar sąnaudų vertinimo ar pripažinimo laiko, taip pat ir nekeičia informacijos, kurią įmonės atskleidžia apie tokius straipsnius. Taip pat pataisose paaiškinamas skolų klasifikavimo reikalavimas, kai už tokias skolas įmonė gali atsiskaityti naudodama savo nuosavybės priemones. Šios pataisos dar nepriimtose ES. Vadovybė dar nėra įvertinusi šių pataisų poveikio finansinėms ataskaitoms.

Nėra jokių kitų naujų standartų, standartų pakeitimų ar aiškinimų, kurie dar negalioja ir kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos LCKU.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos EUR, kuri yra LCKU funkcinė bei pateikimo valiuta.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną: pelnas ir nuostolis, atsiradęs įvykdžius šias operacijas bei perskaičius užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusi kursu.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Efekttyvios palūkanų normos metodo taikymas

Palūkanų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos, taikant efektyvios palūkanų normos (EPN) metodą. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnę periodą (iki sekančio perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. EPN (ir amortizuota turto savikaina) apskaičiuojama atsižvelgiant į tarp sutarties

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji EPN, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Jei tikėtini finansinio turto pinigų srautai yra peržiūrimi dėl kitų priežasčių nei pasikeitusi kredito rizika, apskaitomas teigiamas arba neigiamas turto apskaitinės vertės pokytis balanse, padidinant ar sumažinant palūkanų pajamas. Toks pokytis vėliau amortizuojamas per palūkanų ir panašias pajamas per pelną (nuostolius).

Palūkanų ir panašios pajamos ir sąnaudos

LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama finansinio turto EPN, išskyrus nuvertėjusį turtą, bendrajai balansinei vertei.

Kai finansinis turtas tampa nuvertėjęs ir todėl yra laikomas 3 lygio (paaiškinta toliau) finansiniu turtu, LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama EPN grynajai amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto vertei. Jeigu finansinis turtas vėl tampa veiksnus ir nebėra nuvertėjęs, LCKU grįžta prie palūkanų pajamų skaičiavimo nuo bendrosios balansinės vertės.

Nusipirktam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniam turtui (angl. *POCI*) LCKU skaičiuoja palūkanų pajamas, apskaičiuodama dėl kredito pakoreguotą faktinių palūkanų normą ir taikydama šią normą amortizuotai finansinio turto savikainai. Dėl kredito pakoreguota faktinių palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri pradinio pripažinimo momentu diskontuoja tikėtinus grynuosius pinigų srautus (įskaitant tikėtinus kredito nuostolius) iki tokio turto amortizuotos savikainos.

Komisinių mokesčių pajamos ir sąnaudos

Komisinių mokesčių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos. Komisinių mokesčių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija, išskyrus komisinius, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudedamoji dalis.

Kitos pajamos pagal sutartis su klientais

15 TFAS "Pajamos pagal sutartis su klientais"

15 TFAS nustato penkių pakopų modelį, pagal kurį yra pripažįstamos pajamos, atsirandančios iš sutarčių su klientais, ir reikalauja, kad pajamos būtų pripažįstamos suma, atspindinčia atlygį, kurį ūkio subjektas tikisi gauti už klientui parduotas prekes ar suteiktas paslaugas.

15-asis TFAS reikalauja, kad ūkio subjektai vertintų ir priimtų sprendimus, atsižvelgdami į visus svarbius faktus ir aplinkybes, pritaikydami kiekvieną modelio pakopą sutartims su savo klientais. Standartas taip pat apibrėžia papildomų išlaidų, susijusių su sutarties sudarymu, ir išlaidų, tiesiogiai susijusių su sutarties vykdymu, apskaitą.

LCKU pritaikė 15-ąjį TFAS naudodama modifikuotą retrospektyvų metodą nuo 2018 m. sausio 1 d. Pagal šį metodą standartas gali būti taikomas visoms sutartims pradinio taikymo datą, t. y. 2018 m. sausio 1 d., arba tik pradinio taikymo metu nebaigtoms sutartims.

15-ojo TFAS pritaikymas neturėjo reikšmingos įtakos pelnui (nuostoliams), kitoms bendrosioms pajamoms, LCKU finansinei būklei ir LCKU pagrindinės, investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautams.

Pajamos pagal sutartis su klientais

Pajamos pagal sutartis su klientais pripažįstamos, kai prekių ar paslaugų kontrolė pereina klientui, ta suma, kurią LCKU tikisi gauti mainais už prekes ar paslaugas. LCKU nustatė, kad kontroliuoja prekes ar paslaugas prieš jas perduodama klientui, todėl LCKU veikia kaip pagrindinė pajamų sandorio šalis.

LCKU teikia savo paslaugas arba atskirai, arba kartu apjungdama į bendrą paketą. Kompleksinių paslaugų sutartys susideda iš kelių veiklos įsipareigojimų, nes pažadai suteikti kiekvieną paslaugą gali būti atskiri bei atskirai identifikuojami. Atitinkamai, LCKU paskirsto sandorio kainą, remdamasi santykinėmis atskirų paslaugų pardavimo kainomis.

LCKU svarsto, ar sutartyje yra kitų pažadų, kurie yra atskiri veiklos įsipareigojimai, ir kuriems turi būti priskirta tam tikra sandorio kainos dalis (pvz., suteiktos garantijos).

Nustatydama sandorio kainą, LCKU apsvarsto kintamojo atlygio efektą.

Be to, vadovybė atsižvelgia į kitų dalykų poveikį pajamų pripažinimui, tokių kaip reikšmingų finansavimo komponentų buvimas, apmokėjimą negrynaisiais pinigais ir klientui mokėtinas sumas. LCKU sutartyse su klientais nėra išvardintų sutartinių sąlygų.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Sandorio kaina priskirtina dar neįvykdytam veiklos įsipareigojimui nėra atskleista šiose finansinėse ataskaitose, nes LCKU turi teisę į atlygį iš kliento tokiai sumai, kuri teisingai atitinka klientui suteiktų paslaugų vertę iki balanso datos.

Sutarties turtas – sukauptos pajamos

Sutarties turtas yra teisė į atlygį mainais už prekes ar paslaugas, kurios buvo perduotos klientui.

Jei LCKU perduoda prekes ar suteikia paslaugas klientui prieš jam sumokant ar prieš mokėjimo terminą, turtas pagal sutartį yra apskaitomas ta suma, kuri yra lygi uždirbtam sąlyginiam atlygiui.

Kitos gautinos sumos

Kitos gautinos sumos atspindi LCKU teisę į uždirbtą atlygį, kuri yra besąlyginė (t. y. atlygis, be jokių išimčių, turi būti sumokamas po sutarto termino).

Sutarties įsipareigojimas – gauti išankstiniai apmokėjimai

Sutarties įsipareigojimas yra pareiga perduoti prekes ar suteikti paslaugas klientui už kurias jau buvo gautas atlygis (arba atlygio suma yra gautina). Jei klientas sumoka prieš LCKU perduodant prekes ar suteikiant paslaugas, įsipareigojimas pagal sutartį pripažįstamas, kai apmokėjimas yra gautas. Įsipareigojimai pagal sutartį yra pripažįstami pajamomis, kai LCKU įvykdo sutartines prievolės.

Sutarties su klientu sudarymo arba sutarties įvykdymo išlaidos

LCKU patirtoms išlaidoms, kurios tenkina kapitalizavimo kriterijus, taikomos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos taisyklės. Kitos išlaidos yra pripažįstamos einamojo laikotarpio sąnaudomis, nes nesitikima, kad bus susigražintos.

Kitas pajamas LCKU daugiausia sudaro nefinansinės paslaugos (susijusios su informacinėmis technologijomis), teikiamos kredito unijoms narėms ir kitoms kredito įstaigoms.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu LCKU nuo 2010 m. sausio 1 d. taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Lietuvos Respublikoje registruotoms įmonėms taikomas standartinis pelno mokesčio tarifas yra 15 proc.. Mokestiniai veiklos nuostoliai gali būti perkeliami į ateinančius laikotarpius neribotą laikotarpį, jei įmonės veikla, dėl kurios šie nuostoliai atsirado, nėra keičiama, išskyrus tuos atvejus, kai vienetas veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perdavimo gali būti perkeliami neribotą laikotarpį. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos. Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinės bazės pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra paskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus ir panaudojimo proc., galiojančius ar patvirtintus finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. padidintas pelno mokestis 20 proc. bus pritaikytas apmokestinamam pelnui, viršijančiam 2 mln. EUR ribą. Atsižvelgiant į LCKU uždirbamą pelną, LCKU, tikėtina, ir toliau bus taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Atitinkamai LCKU atidėtas pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas apskaičiuojami taikant 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukaupytų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio paskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas, jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu neįtakoja nei apskaitos nei apmokestinamojo pelno ar nuostolių.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis tikrąja verte vertinamų vertybinių popierių perkainavimui, kuris apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas, taip pat yra apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos, ir juos sudaro grynieji pinigai bei korespondentinės sąskaitos Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

Finansinė priemonė – tai bet kuri sutartis, dėl kurios pas vieną ūkio subjektą atsiranda finansinis turtas, o pas kitą – finansinis įsipareigojimas ar nuosavybės priemonė.

Pirminio pripažinimo momentas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai, išskyrus paskolas ir gautinas sumas iš klientų ir įsipareigojimus klientams, iš pradžių pripažįstami atsiskaitymo dieną. Paskolos ir gautinos sumos iš klientų pripažįstami, kai lėšos pervedamos į klientų sąskaitas. Įsipareigojimai klientams pripažįstami, kai lėšos pervedamos LCKU.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto priskyrimas atitinkamai grupei pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir verslo modelio, apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus kitas gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, LCKU pirminio pripažinimo metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Kitos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15-ojo TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (angl. *SPPI*) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip valdomas finansinis turtas, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus. Detaliau apie verslo modelį ir SPPI testą paaiškinta toliau.

Finansinio turto ir įsipareigojimų grupės

Visą savo finansinį turtą LCKU grupuoja, vadovaudamasi verslo valdymo modeliu ir turto sutartinėmis sąlygomis, į vertinamą:

- amortizuota savikaina;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

LCKU klasifikuoja ir vertina išvestines finansines priemones ir investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus tikrąja verte per pelną arba nuostolius. LCKU gali priskirti ir kitas finansines priemones prie vertinamų tikrąja verte per pelną arba nuostolius, jei taip iš esmės sumažinami vertinimo ar pripažinimo neatitikimai (kitais vadinami apskaitos neatitikimais).

Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus paskolų įsipareigojimus ir finansines garantijas, yra vertinami amortizuota savikaina arba tikrąja verte per pelną arba nuostolius, kai jie yra išvestinės finansinės priemonės arba laikomi prekybai, arba yra priskirti vertinamiems tikrąja verte.

Gautinos sumos iš kredito įstaigų, suteiktos paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų, finansinės investicijos vertinamos amortizuota savikaina

LCKU vertina paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų ir kitas finansines investicijas amortizuota savikaina, tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo valdymo modelį, kurio tikslas - laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti tik pinigų srautai, kurie yra pagrindinės sumos ir pagrindinės neįvykdytos sumos palūkanų mokėjimai.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Verslo valdymo modelio įvertinimas

LCKU nustato savo verslo modelį tokiu lygiu, kuris geriausiai atspindi tai, kaip ji valdo finansinio turto grupes, siekdama savo verslo tikslų. LCKU verslo modelis nėra vertinamas pagal atskirus instrumentus, bet aukštesniu, t. y. agreguotu portfelių lygmeniu ir yra pagrįstas tokiais veiksniais kaip:

- a) kaip vertinami verslo valdymo modelio rezultatai ir pagal jį laikomas finansinis turtas, kaip apie juos pranešama vadovybei;
- b) rizika, turinti įtakos verslo modelio rezultatams (ir pagal tą verslo modelį laikomam finansiniam turtui), pirmiausia, kaip ta rizika valdoma; ir
- c) kaip atlyginama verslo valdytojams (pvz., kuo – valdomo turto tikrąja verte ar surinktais sutartyje numatytais pinigų srautais – grindžiamas atlyginimas);
- d) tikėtinas pardavimų dažnumas, vertė ir laikas taip pat yra svarbūs vertinimo aspektai.

Verslo valdymo modelio vertinimas grindžiamas pagrįstai tikėtinais scenarijais, neatsižvelgiant į „blogiausio atvejo“ ar „streso atvejo“ scenarijus. Jei pinigų srautai po pirminio pripažinimo yra realizuojami kitaip nei LCKU pradiniai lūkesčiai, LCKU nekeičia likusio finansinio turto tame verslo modelyje klasifikavimo, bet atsižvelgia į tokią informaciją vertindama naujai suteiktą ar naujai įsigytą finansinį turtą.

SPPI (angl. solely payments of principle and interest) testas

Antruoju savo grupavimo proceso etapu LCKU įvertina finansinio turto sutartines sąlygas, kad nustatytų, ar jie atitinka SPPI testą. Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Pagrindinė suma yra finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu. Palūkanas sudaro atlygis už pinigų laiko vertę, su pagrindine nepadengtąja suma susijusią kredito riziką tam tikru laikotarpiu ir už kitą pagrindinę skolinimo riziką ir sąnaudas, taip pat pelno maržą.

Dėl sutartinių sąlygų, kuriomis priiimama didesnė nei *de minimis* rizika arba dėl kurių atsiranda sutartinių pinigų srautų, nesusijusių su pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimais, finansinis turtas turi būti vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolius.

Išvestinės finansinės priemonės

Išvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos tikrąja verte sutarties dėl išvestinės priemonės sudarymo dieną, o vėliau iš naujo vertinamos tikrąja verte. Tikrosios vertės nustatomos remiantis rinkoje stebimais duomenimis ir taikant vertinimo modelius. Visos išvestinės finansinės priemonės klasifikuojamos kaip turtas, jeigu jų tikroji vertė yra teigiama, ir kaip įsipareigojimai, jeigu jų tikroji vertė yra neigiama.

Tam tikros išvestinės priemonės, įterptos į kitas finansines priemones, pavyzdžiui, palūkanų normos žemutinės ir/ ar viršutinės ribos nustatymo galimybė gaunant ar suteikiant paskolą, yra laikomos atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, jeigu jų ekonominės savybės ir rizika nėra glaudžiai susijusios su pagrindinės išvestinės finansinės priemonės sutarties ekonominėmis savybėmis ir rizika ir pagrindinės finansinės priemonės sutartis nėra vertinama tikrąja verte per pelną (nuostolius). Šios įterptosios išvestinės finansinės priemonės apskaitomos atskirai tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostoliuose).

Pirminio išvestinės priemonės atskyrimo metu atitinkama suma kredituojamas gautos ir arba suteiktos paskolos likutis ir ji tampa paskolos apskaičiuotosios palūkanų normos dalimi, o įterptoji išvestinė priemonė finansinių ataskaitų dieną apskaitoma atskirai tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostolyje).

Išvestinės finansinės priemonės, įterptos į finansinius įsipareigojimus ir nefinansines pagrindines priemones laikomi atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir apskaitomi tikrąja verte, jei jie atitinka išvestinės finansinės priemonės apibrėžimą, jų ekonominiai ypatumai ir rizika nėra glaudžiai susiję su pagrindinės sutarties ekonominiais ypatumais ir rizika. Tokios įterptinės išvestinės finansinės priemonės buvo atskiriamos nuo pagrindinės sutarties ir apskaitomos tikrąja verte, tikrosios vertės pokyčius pripažįstant pelne (nuostoliuose).

Finansinis turtas, neišskiriant įterptinės išvestinės finansinės priemonės, klasifikuojamas pagal verslo valdymo modelio ir SPPI vertinimą kaip nurodyta aukščiau.

Skolos finansinės priemonės, apskaitomos tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

LCKU taiko skolos finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas per kitas bendrąsias pajamas, grupę, kai tenkinamos abi šios sąlygos:

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- Priemonė laikoma pagal verslo modelį, kurio tikslas yra pasiekiamas, tiek renkant sutartinius pinigų srautus, tiek ir parduodant finansinį turtą;
- Finansinio turto sutartinės sąlygos atitinka SPPI testą.

Vėliau finansiniai instrumentai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, yra vertinami tikrąja verte, o pelnas ar nuostoliai atsirandantys dėl tikrosios vertės pokyčių pripažįstami kitose bendrosiose pajamose. Palūkanų pajamos ir pelnas (nuostoliai) iš valiutos kurso pasikeitimo pripažįstami per pelną (nuostolius) taip pat, kaip ir finansinio turto, vertinamo amortizuota savikaina, atveju. Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikėtinų kredito nuostolių vertinimo principai pateikiami toliau. Kai LCKU turi daugiau negu vieną investiciją į tą patį vertybinį popierių, laikoma, kad pirmiau realizuojama anksčiau įsigyta investicija. Nutraukus šių skolos priemonių pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai anksčiau pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikuojami į pelną (nuostolius).

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, kuri skaičiuojama atsižvelgiant į visas nuolaidas ar premijas, ir sąnaudas, kurios yra sudėtinė efektyvios palūkanų normos dalis. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai, apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai šioje kategorijoje yra tie, kurie nėra skirti prekybai ir buvo vadovybės priskirti apskaityti per pelną ar nuostolius pirminio pripažinimo metu arba privalomai vertinami tikrąja verte pagal 9 TFAS. Vadovybė gali priskirti priemonę į apskaitomą per pelną ar nuostolius pradinio pripažinimo metu tik, kai įvykdomas vienas iš toliau nurodytų kriterijų. Toks priskyrimas nustatomas atskirų instrumentų lygmeniu:

- priskyrimas pašalina arba žymiai sumažina vertinimo ar pripažinimo neatitikimą, kuris kitu atveju atsirastų vertinant turtą ar įsipareigojimus arba pripažįstant jų pelną ar nuostolius kitu būdu;

arba

- įsipareigojimai yra finansinių įsipareigojimų grupės, kurie yra valdomi ir jų rezultatai vertinami tikrąja verte, remiantis dokumentais pagrįsta rizikos valdymo ar investavimo strategija;

arba

- įsipareigojimai, kuriuose yra vienas ar daugiau įterptųjų išvestinių finansinių priemonių, išskyrus atvejus, kai jie iš esmės nekeičia pinigų srautų, kylančių iš sutartinių įsipareigojimų, arba be gilesnės analizės tampa aišku, kad panašios priemonės atveju įterptinės išvestinės finansinės priemonės (priemonių) atskyrimas nuo pagrindinės sutarties yra negalimas.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai vertinami tikrąja verte per pelną ar nuostolius apskaitomi finansinės padėties ataskaitoje tikrąja verte. Tikrosios vertės pokyčiai apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje, išskyrus įsipareigojimų, priskirtų vertinamiems tikrąja verte per pelną (nuostolius), tikrosios vertės pokyčius dėl pasikeitusios LCKU kredito rizikos. Tokie pokyčiai apskaitomi per kitas bendrąsias pajamas ir vėliau nėra perklasifikuojami į pelną ar nuostolius. Palūkanos, uždirbtos ar patiriamos dėl priemonių priskirtų vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra kaupiamos ir pripažįstamos atitinkamai palūkanų pajamomis arba palūkanų sąnaudomis, taikant efektyviąją palūkanų normą ir atsižvelgiant į visas nuolaidas/ premijas ir 9 TFAS reikalavimus tenkinančias sandorio išlaidas, kurios yra neatsiejama priemonės dalis. Palūkanos, gautos už turtą, kurį privaloma vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos taikant sutartines palūkanas. Dividendų pajamos iš nuosavybės priemonių, vertinamų tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos pajamose, kai įgyjama teisė į dividendus.

LCKU suteikia kreditavimo įsipareigojimus. Kreditavimo įsipareigojimai yra įsipareigojimai, pagal kuriuos LCKU privalo suteikti klientui paskolą iš anksto nustatytais sąlygomis. Tokios kreditavimo įsipareigojimų sutartys patenka į tikėtinų kredito nuostolių reikalavimų taikymo sritį.

Kreditavimo įsipareigojimų nominali sutartinė vertė, kai paskola, dėl kurios buvo susitarta suteikti, atitinka rinkos sąlygas, nėra įtraukiama į finansinės padėties ataskaitą.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų perklasifikavimas

LCKU neperklasifikuoja finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų po jų pirminio pripažinimo, išskyrus išskirtines aplinkybes, kuriomis LCKU įsigyja, realizuoja ar nutraukia tam tikrą verslo dalį. Finansiniai įsipareigojimai niekada neperklasifikuojami.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

a) Pripažinimo nutraukimas dėl esminio sąlygų pakeitimo

LCKU nutraukia finansinio turto, pvz., klientui suteiktos paskolos, pripažinimą, kai sąlygos buvo persvarstytos tiek, kad ji iš esmės tampa nauja paskola, o skirtumas pripažįstamas pripažinimo nutraukimo pelnu ar nuostoliu tai daliai, kuriai nebuvo apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Naujai pripažintos paskolos klasifikuojamos kaip 1 lygio (paaiškinama toliau) paskolos tikėtinų kredito nuostolių vertinimo tikslais, nebent naujoji paskola būtų laikoma suteiktu dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turtu (ang. *POCI*).

Vertindama, ar nutraukti suteiktos paskolos pripažinimą, be kita ko, LCKU svarsto šiuos veiksnius:

- paskolos valiutos pasikeitimas;
- nuosavybės požymių atsiradimas;
- sandorio šalies pasikeitimas;
- ar pakeitimas yra toks, kad priemonė nebeatitiktų SPPI testo kriterijų.

Jei dėl pakeitimo reikšmingai nepasikeičia pinigų srautai, toks pakeitimas nereiškia turto pripažinimo nutraukimo. Remiantis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinę EPN, pasikeitimu, LCKU apskaito pakeitimo pelną ar nuostolius iki sumos, kuriai nėra apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo.

b) Pripažinimo nutraukimas dėl kitų priežasčių nei esminis sąlygų pakeitimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (t. y., jis yra pašalinamas iš LCKU finansinės padėties ataskaitos), kai:

- baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir
 - a) LCKU perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
 - b) LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

Kai LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, LCKU išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria LCKU yra vis dar susijusi. Šiuo atveju LCKU taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos LCKU išlaikė.

Kai su LCKU susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią LCKU gali tekti sumokėti (garantijos suma).

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skoliniojo, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Tikėtinų kredito nuostolių (arba TKN) vertinimo principų apžvalga

Nuo 2018 m. sausio 1 d. LCKU apskaitė visų paskolų ir kitų skolos finansinių priemonių, įskaitant kreditavimo įsipareigojimus, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius, tikėtinus kredito nuostolius (toliau – finansinės priemonės). Pagal 9 TFAS tikėtini kredito nuostoliai nėra vertinami nuosavybės priemonėmis.

Tikėtinų kredito nuostolių metodas yra pagrįstas kreditų nuostoliais, kurių tikimasi, kad atsiras per visą turto galiojimo laiką (tikėtinus kredito nuostolius turto galiojimo laikotarpiu), išskyrus atvejus, kai nuo finansinio turto pripažinimo momento kredito rizika nėra padidėjusi ir tokiais atvejais vertinami 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai yra viso galiojimo laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių dalis, kuri atspindi tikėtinus kredito nuostolius, kurie atsiranda dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, susijusių su finansine priemone ir kurie yra galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos.

Tiek 12 mėnesių, tiek ir galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai yra skaičiuojami individualiai arba kolektyviai, priklausomai nuo finansinių priemonių portfelio pobūdžio. LCKU kolektyviniu pagrindu vertinamo finansinio turto grupavimo principai paaiškinti toliau.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinama, ar finansinės priemonės kredito rizika nuo pradinio pripažinimo reikšmingai padidėjo, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasikeitimą per likusį finansinės priemonės laikotarpį. Šio proceso metu LCKU savo paskolas suskirsto į 1 lygio, 2 lygio ir 3 lygio paskolas ir nusipirktą ar suteiktą dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą (POCI), kaip aprašyta žemiau:

- 1 lygis: Kai paskolos pirmą kartą pripažįstamos, LCKU pripažįsta 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius. 1 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir atitinkamai jos buvo perklasifikuotos iš 2 lygio.
- 2 lygis: Kai paskolos kredito rizika po pradinio pripažinimo momento reikšmingai padidėjo, LCKU prisipažįsta paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. 2 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir paskola buvo perklasifikuota iš 3 lygio.
- 3 lygis: paskolos, kurios laikomos nuvertėjusiomis paskolomis. LCKU prisipažįsta galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius.
- POCI: įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinis turtas yra finansinis turtas, kuris yra nuvertėjęs pradinio pripažinimo metu. POCI turtas yra apskaitomas tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir palūkanų pajamos vėliau pripažįstamos pagal kredito pakoreguotą efektyviąją palūkanų normą. Tikėtini kredito nuostoliai yra apskaitomi tik tiek, kiek pasikeičia tikėtini kredito nuostoliai po pirminio pripažinimo.

Finansinio turto, dėl kurio LCKU neturi pagrįstų lūkesčių atgauti visą turtą ar jo dalį, bendroji dalis yra sumažinama. Tai yra laikoma finansinio turto (daliniu) pripažinimo nutraukimu.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas

LCKU apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius, remdamasi tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynuosius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus apytiksle EPN. Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti LCKU pagal sutartį, ir pinigų srautus, kuriuos LCKU tikisi gauti.

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. *probability of default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė.
- EAD (angl. *exposure at default*) - skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis ir sukauptos palūkanos).
- LGD (angl. *loss given default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas LCKU grupės istoriniais duomenimis. Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skoliniojas tikisi gauti, įskaitant bet kokio užstato realizavimą.

Apskaičiuodama tikėtinus kredito nuostolius, LCKU atsižvelgia į tris scenarijus:

- ekonominio nuosmukio scenarijus (pesimistinis) – prognozuojami nepalankūs makroekonominiai pokyčiai, neigiamai paveikiantys skolininkų galimybes vykdyti kreditinius įsipareigojimus;
- labiausiai tikėtinas – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks Lietuvos Banko skelbiamas naujausias ekonomines prognozes;
- optimistinis – daroma prielaida, kad teigiami makroekonominiai pokyčiai bus aukštesni nei Lietuvos Banko skelbiamos naujausias ekonominės prognozės.

Kiekvienas iš šių scenarijų yra susijęs su skirtingais PD ir LGD. Išskyrus atnaujinamojo kredito priemones, maksimalus laikotarpis, kuriuo nustatomi kredito nuostoliai, yra finansinės priemonės sutartinis (galiojimo) laikotarpis, nebent LCKU turi teisėtą teisę jį atgauti anksčiau.

Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ir atstatymo yra apskaitomi ir atskleidžiami atskirai nuo pakeitimo pelno ar nuostolių, kurie yra apskaitomi kaip finansinio turto bendrosios balansinės vertės koregavimas.

Individualus ir kolektyvinis vertinimas

LCKU skolinimo pozicijos gali būti vertinamos individualiai arba kolektyviai:

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- individualus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai skolinimo pozicijai TKN nustatomi individualiai, pagal numatytus scenarijus sudarytus tikėtinius kredito grąžinimo grafikus ir jų tikimybes.
- kolektyvus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai finansinių priemonių TKN nustatomi pagal bendrai skolininkų segmentui (skolinimo pozicijų atveju) arba homogeninės grupės pogrupiui (skolos VP atveju), kuriam priskirta finansinė priemonė, nustatytus atitinkamus PD, LGD ir EAD parametrus ($TKN = EAD \times PD \times LGD$, vertinant pagal skirtingus scenarijus ir jų svorius).

Skolos vertybinių popierių TKN nustatomi pagal oficialiai skelbiamus Moody's (ar kitų viešai prieinamus ir patikimus duomenis skelbiančių institucijų) PD ir LGD (ar tiesiog atgavimo koeficientų) duomenis.

Individualus vertinimas bendru atveju taikomas LCKU 3 lygiui priskirtoms reikšmingoms skolinimo pozicijoms ir visoms skolinimo pozicijoms kitoms kredito įstaigoms.

Skolos priemonių vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas tikėtinų kredito nuostolių apskaita

Tikėtiniai kredito nuostoliai skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas nesumažina šių finansinių priemonių apskaitinės vertės finansinės padėties ataskaitoje, kuri išlieka įvertinta tikrąja verte. Vietoj to, suma, lygi nuostoliams, kurie atsirastų, jei turtas būtų įvertintas amortizuota savikaina, pripažįstama per kitas bendrąsias pajamas kaip sukauptas vertės sumažėjimas, atitinkamą sumą apskaitant per pelną (nuostolius). Sukaupti nuostoliai, pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, yra perklasifikuojami į pelną (nuostolius) turto pripažinimo nutraukimo metu.

Nusipirkto ar suteikto dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinio turto (POCI) tikėtinų kredito nuostolių apskaita

POCI finansiniam turtui LCKU pripažįsta sukauptus tikėtinų kredito nuostolių pokyčius nuo pradinio vertės sumažėjimo pripažinimo.

Atnaujinamojo kredito priemonės

LCKU produktų pasiūla apima tokias atnaujinamojo kredito priemones kaip kredito linijos. LCKU skaičiuoja tikėtinius kredito nuostolius per laikotarpį, kuris atspindi LCKU lūkesčius dėl klientų elgesio, jų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę ir būsimą LCKU riziką mažinančias priemones, kurios galėtų apimti atnaujinamojo kredito priemonių limitų sumažinimą arba atšaukimą. Remiantis ankstesne patirtimi ir LCKU lūkesčiais, laikotarpiai, per kuriuos LCKU apskaičiuoja šių produktų tikėtinų kredito nuostolių parametrus, yra tokie patys kaip ir kitoms priemonėms.

Atliekamas nuolatinis vertinimas, ar atnaujinamojo kredito priemonių kredito rizika reikšmingai padidėjo. Palūkanų norma, naudojama tikėtinų kredito nuostolių diskontavimui, apskaičiuojama pagal vidutinę efektyvią palūkanų normą, kuri, kaip tikimasi, bus taikoma per numatomą atnaujinamojo kredito priemonių galiojimo laikotarpį. Tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimas, įskaitant numatomo galiojimo laikotarpio ir diskonto normos apskaičiavimą, atliekamas individualiu pagrindu, atsižvelgiant į tai, kad LCKU atveju, tai daugiausia yra kredito linijos, suteiktos kitoms kredito įstaigoms.

Į ateitį orientuota informacija

Savo tikėtinų kredito nuostolių modeliuose LCKU remiasi įvairiapuse informacija, įskaitant ir į ateitį orientuota informacija, tokia kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas ir nedarbo lygis. Istorinių LCKU grupės skolininkų segmentų PD ir LGD yra koreguojami metinių BVP pokyčių/ nedarbo lygio ir nedarbo lygio/ nekilnojamo turto indekso pokyčių duomenų pagrindu (sudaromos lygtys, kurios naudojamos tolimesniam PD ir LGD prognozavimui).

LCKU kiekvieną ketvirtį seka faktinius minėtus rodiklius bei Lietuvos banko prognozes ir vertina jų pokyčių įtaką atitinkamų skolininkų segmentų kreditingumui. Tęstinis nedarbo lygio augimas ir/ ar neigiamas BVP pokytis, viršijantis LCKU nusistatytas ribines vertes, yra laikomas išankstiniu galimo skolininkų kreditingumo blogėjimo signalu. Nedarbo lygiui ir/ ar BVP pokyčiui viršijus ribines vertes, koreguojami scenarijų svoriai bei prognozinės PD struktūros.

Užtikrinimo priemonių vertinimas

Siekdama sumažinti finansinio turto kredito riziką, LCKU siekia, kai tik įmanoma, naudoti užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonės gali būti įvairios, tokios kaip pinigai, vertybiniai popieriai, akredityvai/ garantijos, nekilnojamasis turtas, gautinos sumos, atsargos, kitas nefinansinis turtas ir pan.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Užtikrinimo priemonė (nebent ji būtų perimta) nėra apskaitoma LCKU finansinės padėties ataskaitoje, tačiau užtikrinimo priemonės tikroji vertė turi įtakos tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimui individualaus TKN vertinimo atveju. Paprastai užtikrinimo priemonių tikroji vertė vertinama paskolos suteikimo metu ir vėliau reguliariai pakartotinai pervertinama. Išsami informacija apie įvairias LCKU turimas užtikrinimo priemones pateikiama Kredito rizikos valdymo dalyje toliau.

Kai tik įmanoma, LCKU naudoja aktyvios rinkos duomenis, kad įvertintų finansinį turtą, laikomą užtikrinimo priemone. Kitas finansinis turtas, neturintis lengvai nustatomų rinkos verčių, vertinamas naudojant modelius. Nefinansinės užtikrinimo priemonės, pavyzdžiui, nekilnojamasis turtas, vertinamas remiantis trečiųjų šalių, pvz. turto vertintojų, duomenimis arba remiantis būsto kainų indeksais.

Už skolas perimtas turtas

Pagal LCKU apskaitos politiką nustatoma, ar perimtą turtą galima geriausiai panaudoti savo veiklos tikslams, ar jis turėtų būti parduodamas. Turtas, kuris yra gali būti panaudojamas savo veiklai, perkeliamas į atitinkamą turto grupę mažesniaja iš turto perėmimo vertės ar apskaitinės turto užtikrintos finansinės priemonės vertės. Turtas, kurį numatoma parduoti, yra perkeliamas į turto, skirtą pardavimui kategoriją, ir vertinamas tikrąja verte (jei finansinis turtas) arba tikrąja verte, atėmus pardavimo sandorio išlaidas (jei nefinansinis turtas).

Nurašytas finansinis turtas

Finansinis turtas yra nurašomas arba iš dalies, arba visas tik tada, kai LCKU nebesitiki atgauti jokių su turto susijusių sumų ir atitinkamai nebevykdo turto išieškojimo veiksmų. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukauptą tikėtinų kredito nuostolių sumą, skirtumas laikomas papildomu vertės sumažėjimu nuo bendros balansinės vertės. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kreditiniai įrašai vertės sumažėjimo sąnaudose bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pertvarkytos ir restruktūrizuotos paskolos

Kartais LCKU, reaguodama į skolininko finansinius sunkumus, neperima užtikrinimo priemonių ar kitais būdais jų nerealizuoja, tačiau suteikia nuolaidas ar pakeičia pradinės paskolų sutarčių sąlygas.

LCKU laiko paskolą restruktūrizuota, kai tokie pakeitimai yra atliekami dėl dabartinių ar tikėtinų skolininko finansinių sunkumų, ir LCKU nebūtų atlikusi tokių pakeitimų, jei skolininkas būtų finansiškai pajėgus. Veiksniai, rodantys finansinius sunkumus, apima įsipareigojimų nevykdymą arba reikšmingus kitus Kredito rizikos skyriaus pastebėjimus skolininko atžvilgiu. Restruktūrizavimas gali apimti mokėjimo termino pratęsimą ir naujas paskolos sutarties sąlygas. Persvarsčius sąlygas, bet koks vertės sumažėjimas vertinamas naudojant pradinę EPN, apskaičiuotą prieš pakeičiant sąlygas. LCKU politika yra tinkamai stebėti visas restruktūrizuotas paskolas, kad būtų užtikrinta, jog ateityje mokėjimai ir toliau bus vykdomi.

Sprendimai dėl pripažinimo nutraukimo ir klasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju atskirai. Jei šių procedūrų metu nustatomi nuostoliai, susiję su paskola, tokia paskola yra laikoma nuvertėjusia 3 lygio restruktūrizuota paskola, kol nėra atgauti visi jos pinigų srautai arba paskola nurašoma.

Kai paskola buvo persvarstyta arba pakeista, bet nenutrauktas jos pripažinimas, LCKU taip pat pakartotinai įvertina, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika. LCKU taip pat svarsto, ar tokia paskola turi būti klasifikuojama kaip 3 lygio finansinis turtas. Jei paskola buvo restruktūrizuota, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, per kurį skolininkas turi įvykdyti tam tikras sąlygas, kad būtų perkeltas į žemesnės rizikos lygį.

Jei paskolos sutarties sąlygų pakeitimai yra reikšmingi, paskolos pripažinimas nutraukiamas, kaip buvo paaiškinta aukščiau.

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradedamas naudoti, atsižvelgiant į naudingą turto tarnavimo laiką, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamos į kito turto pasigaminimo savikainą. Materialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga - 3 metai, kita – nuo 3 iki 5 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti, ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Kiekvieną ataskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje LCKU iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo (pasigaminimo) verte, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu per 3 – 5 metų numatomą naudojimo laikotarpį.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atsiperkamosios vertės. Nematerialiojo ilgalaikio turto vertė peržiūrima siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei apskaityta.

LCKU viduje sukurtas nematerialiojo turto pasigaminimo savikaina yra suma išlaidų, kurios buvo patirtos nuo tos datos, kai nematerialusis turtas pirmą kartą atitiko nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus. Išlaidos, tiesiogiai priskiriamos unikaliai programinei įrangai, kontroliuojamai LCKU, projektuoti bei testuoti yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu tik tada, kai LCKU turi patikimų įrodymų, kad:

- techniškai įmanoma užbaigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą, kuris būtų tinkamas naudoti;
- ji turi techninių galimybių, finansinių ir kitų išteklių užbaigti plėtros darbus;
- ji ketina baigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą ir jį naudoti arba parduoti;
- ji sugebės naudoti arba parduoti nematerialųjį turtą;
- ji gali įrodyti, kaip nematerialusis turtas ateityje teiks LCKU ekonominę naudą;
- ji gali patikimai įvertinti su nematerialiojo turto pasigaminimu (sukūrimu) susijusias išlaidas.

Darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių gaminant (kuriant) turtą, darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei kitos tiesiogiai su programinės įrangos gamyba (kūrimu) susijusios išlaidos yra priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, jei kuriamas turtas atitinka visas aukščiau nurodytas sąlygas.

Palaikymo ir kitos plėtros išlaidos, kurios nepriskiriamos įmonės pasigamintos (sukurtos) programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, kada jos buvo patirtos. Išlaidos, kurias LCKU pripažino sąnaudomis ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, vėliau negali būti koreguojamos ir priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kuris yra amortizuojamas/ nudėvimas, tikrinamas vertės sumažėjimui nustatyti, kuomet įvykiai ar aplinkybių pokyčiai rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Vertės sumažėjimo nuostolis yra skirtumas tarp apskaitinės ir atgautinos verčių. Atgautina vertė yra laikoma ta vertė, kuri yra didesnė – turto tikroji vertė, sumažinta pardavimo išlaidomis, arba naudojimo vertė. Vertinant, kiek galėtų sumažėti vertė, turtas priskiriamas įplaukas generuojančiam vienetui. Nefinansinis turtas, kuriam anksčiau buvo nustatytas vertės sumažėjimas, kiekvienais metais yra vertinamas ir dėl vertės sumažėjimo atstatymo.

Nuoma

LCKU kaip nuomininkas (politika, kurios laikomasi nuo 2019 m. sausio 1 d.)

Sutarties pradžioje LCKU vertina, ar sutartis yra nuoma ar ją apima. Tai reiškia, kad vertinama, ar pagal sutartį suteikiama teisė valdyti identifikuoto turto naudojimą tam tikrą laiką mainais už atlygį.

Visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, LCKU taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. LCKU pripažįsta nuomos įsipareigojimą mokėti nuomos įmokas ir naudojimo teise valdomą turtą, pagal kurį suteikiama teisė naudotis nuomojamu turtu.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Naudojimo teise valdomas turtas

Pradžios datą (t. y. datą, nuo kurios pagrindinis turtas pradėtas naudoti) LCKU pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą. Naudojimo teise valdomas turtas apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą pakoregavus dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo. Naudojimo teise valdomo turto įsigijimo savikaina apima nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo sumą, pirmines tiesiogines išlaidas, nuomos mokesčius pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokias gautas nuomos paskatas. Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per nuomos laikotarpį arba nustatytą turto naudingo tarnavimo laikotarpį, priklausomai nuo to, kuris iš jų yra trumpesnis.

Jeigu iki nuomos laikotarpio pabaigos LCKU perleidžiama nuomojamo turto nuosavybės teisė arba jeigu naudojimo teise valdomo turto kaina rodo, kad nuomininkas pasinaudos pasirinkimo pirkti teise, nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis numatomu turto naudingo tarnavimo laiku.

Taip pat naudojimo teise valdomas turtas yra vertinamas dėl vertės sumažėjimo.

Nuomos įsipareigojimai

Pradžios datą LCKU pripažįsta nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos įmokos apima fiksuotas įmokas (įskaitant prilygintas fiksuotoms įmokoms) atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas, kintamas nuomos įmokas, kurios priklauso nuo indekso ar normos, ir sumos, kurios turėtų būti sumokėtos pagal likvidacinės vertės garantijas. Tokios nuomos įmokos taip pat apima pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad LCKU ta pasirinkimo teise pasinaudos, ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį LCKU pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamos nuomos įmokos, kurios nepriklauso nuo indekso ar normos, pripažįstamos sąnaudomis (nebent jos yra patiriamos atsargoms pagaminti) laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Skaičiuodama dabartinę nuomos įmokų vertę, LCKU taiko nuomos pradžios datą priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą, nes nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos negalima lengvai nustatyti. Po pradžios datos nuomos įsipareigojimų suma didinama atsižvelgiant į įvertintas palūkanas ir sumažinama sumokėtų nuomos įmokų suma. Be to, balansinė nuomos įsipareigojimų suma yra vertinama pakartotinai, jeigu atliekami tam tikri koregavimai, pasikeičia nuomos laikotarpis ar nuomos įmokos (pvz., būsimų įmokų pakeitimai dėl indekso ar normos, naudojamos tokiems nuomos įmokoms nustatyti, pasikeitimo) arba pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas.

LCKU nuomos įsipareigojimai apskaitomi straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“.

Trumpalaikė ir mažaverčio turto nuoma

LCKU taiko pripažinimo išimtį savo trumpalaikiam turtui, kurį sudaro transporto priemonės (t. y. tokia nuoma, kurios laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių ir kuri neapima pasirinkimo teisės pirkti turtą). Šios išimtys ji laikosi ir pripažindama mažaverčio turto, kurį sudaro įvairus biuro inventorių, ir kuris yra laikomas turintis mažą vertę, nuomą. Trumpalaikės ir mažaverčio turto nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal tiesinį metodą per nuomos laikotarpį.

LCKU kaip nuomininkas (politika, kurios buvo laikomasi iki 2019 m. sausio 1 d.)

Palyginamuoju laikotarpiu, LCKU, būdama nuomininku, nuomos sutartis, pagal kurias perduodama iš esmės visa nuosavybei būdinga rizika ir nauda, klasifikavo kaip finansinės nuomos sutartis, o visas kitas sutartis – kaip veiklos nuomos sutartis. Pagal finansinę nuomą, nuomojamas turtas pirminio pripažinimo metu buvo vertinamas suma, kuri lygi išsinuomoto turto tikrajai vertei, arba, jeigu jos mažesnės, dabartinei minimalių įmokų pagal nuomos sutartį vertei. Vėliau toks turtas buvo apskaitomas remiantis tokiu turtui taikoma apskaitos politika. Pagal veiklos nuomą nuomojamas turtas nebuvo pripažįstamas LCKU finansinės būklės ataskaitoje. Pagal tokią nuomą sumokėtos įmokos buvo pripažįstamos pelnu (nuostoliais) tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

LCKU kaip nuomotojas

Būdama nuomotoju, nuomos pradžioje LCKU nustato, ar sudaryta sutartis yra finansinė ar veiklos nuoma. Jeigu LCKU nustato, kad pagal nuomos sutartį perduodama iš esmės visa nuomojamo turto nuosavybei būdinga rizika ir nauda, tokias numos sutartis ji priskiria finansinei nuomai. Nuomos sutartys, pagal kurias LCKU neperduoda iš esmės visos nuomojamo turto nuosavybei būdingos rizika ir naudos, priskiriamos veiklos nuomai. Įplaukos iš nuomos apskaitomos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitos kitos

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

veiklos pajamų straipsnyje atsižvelgiant į nuomos pobūdį. Pirminės tiesioginės išlaidos, kurios patiriamos dėl derybų ir nuomos organizavimo, turi būti įskaičiuojamos į išnuomoto turto balansinę vertę ir pripažįstamos nuomos laikotarpio sąnaudomis tuo pačiu pagrindu, kaip ir pagal nuomos sutartį gaunamos pajamos. Neapibrėžtosios įmokos pripažįstamos pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos uždirbamos.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie įtakoja ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių.

LCKU atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos einamaisiais ir kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais.

a) Finansinio turto vertės sumažėjimas

Vertinant visų kategorijų finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius, reikia priimti tam tikrus sprendimus: visų pirma apskaičiuojant vertės sumažėjimo nuostolius, reikia įvertinti būsimųjų pinigų srautų ir užtikrinimo priemonių vertę ir laiką bei nustatyti, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo. Tokie sprendimai atliekami atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kurių pasikeitimai gali lemti skirtingą vertės sumažėjimo nuostolių dydį. LCKU tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas apima sudėtingus modelius, turinčius nemažai prielaidų dėl taikomų duomenų/ įvesčių pasirinkimo ir jų tarpusavio priklausomybės. Tikėtinų kredito nuostolių modelio elementai, kurie laikomi svarbiais apskaitiniais vertinimais ir sprendimais, apima:

- skolininko būklės nustatymą ir PD priskyrimą atitinkamai skolininko būklei;
- LCKU taikomus kiekybinius ir kokybinius kriterijus (kredito rizikos indikatorius), pagal kuriuos vertinama, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika, ir atitinkamai, ar nuostoliai turėtų būti vertinami taikant galiojimo laikotarpio, ar 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius;
- finansinio turto segmentavimą, kai tikėtini kredito nuostoliai vertinami kolektyviai;
- tikėtinų kredito nuostolių modelio kūrimą, įskaitant įvairias formules ir juose naudojamų duomenų pasirinkimą;
- tarpusavio sąsajų makroekonominių scenarijų, makroekonomikos kintamųjų, tokių kaip bendrasis vidaus produktas ir nedarbo lygis, ir jų poveikio PD, EAD ir LGD nustatymą;
- į ateitį orientuotų makroekonominių scenarijų ir jų tikimybių nustatymą, siekiant įtraukti makroekonominius duomenis į tikėtinų kredito nuostolių modelį.

Tikėtinų kredito nuostolių modelis yra reguliariai peržiūrimas ir koreguojamas, atsižvelgiant į faktinių nuostolių duomenis.

b) Atidėto pelno mokesčio turtas

Finansinėse ataskaitose vadovybė pripažino apskaičiuotą atidėtąjį pelno mokesčio turtą, nes vadovybės nuomone jis realizuosis dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas neapriboto nuostolių perkėlimo laikotarpio, tęstinės neapribotos LCKU veiklos bei numatyto LCKU veiklos pelningumo ateinančiais laikotarpiais. Atidėto pelno mokesčio turto panaudojimas yra pagrįstas 8 metų mokestinio pelno prognozėmis, remiantis patvirtinta LCKU veiklos strategija.

a) COVID-19 pandemijos poveikis

LCKU įvertino galimą COVID-19 pandemijos situacijos, įskaitant karantino, kuris Lietuvos Respublikoje paskelbtas 2020 m. kovo 16 d., poveikį šioms finansinėms ataskaitoms bei veiklos tęstinumo prielaidai. Vadovybė įvertino, kad šis klausimas neturės neigiamos įtakos LCKU galimybėms tęsti veiklą, nes:

- LCKU su atsarga vykdo jai taikomus riziką ribojančius normatyvus ir atsakingai valdo savo riziką;
- Kredito unijų, priklausančių LCKU, anksčiau planuotos plėtros tikslais, Lietuvos centrinei kredito unijai ataskaitų išleidimo dieną preliminarai buvo patvirtintos dvi subordinuotos paskolos, kurios taip pat, planuojama, bus įtrauktos į LCKU perskačiuoto kapitalo bazę;
- Didžioji dauguma LCKU indėlininkų yra kredito įstaigos;
- Aukštas paskolų portfelio padengimo užtikrinimo priemonėmis lygis taip pat lemia mažesnę galimą neigiamą poveikį Grupės rezultatams;

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- Taikomos priemonės valstybės lygiu (tokios kaip papildomos Invegos garantijos pertvarkomiems kreditams), turėtų sušvelninti bendrą galimą poveikį paskolų portfeliui.

Taip pat, vadovybė padarė išvadą, kad šis įvykis nėra koreguojantis pobalansinis įvykis, todėl nebuvo atsižvelgta į jo galimą įtaką darant įvertinimus bei prielaidas dėl paskolų, investicijų ar kito turto vertės sumažėjimo 2019 m. gruodžio 31 d., tačiau tai gali turėti reikšmingą poveikį apskaitiniams įvertinimams kitais finansiniais metais. Šiuo metu vadovybė kol kas negali pagrįstai įvertinti galimų apskaitinių pasikeitimų dydžio 2020 metais dėl didelio neapibrėžtumo lygio.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra apskaitomi finansinėse ataskaitose, tačiau jie yra atskleidžiami, išskyrus tuos atvejus, kai yra mažai tikėtina, kad bus prarasta ekonominė nauda. Neapibrėžtas turtas nėra apskaitomas finansinėse ataskaitose, tačiau yra atskleidžiamas, jei iš jo yra tikimasi gauti ekonominės naudos.

Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos datos

Įvykiai po metų pabaigos, suteikiantys papildomos informacijos apie LCKU būklę finansinės padėties ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), yra apskaityti finansinėse ataskaitose. Vėlesni reikšmingi įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami pastabose.

3 PASTABA 9 TFAS: FINANSINĖS PRIEMONĖS PRITAIKymo ĮTAKOS APIBŪDINIMAS

9 TFAS "Finansinės priemonės" pakeitė 39 TAS "Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas" metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, sujungiant visus tris finansinių priemonių apskaitos aspektus: grupavimą ir vertinimą, vertės sumažėjimą ir apsidraudimo apskaitą.

LCKU pritaikė 9-ąją TFAS perspektyviai nuo 2018 m. sausio 1 d. Skirtumai, atsiradę dėl perėjimo prie 9-ojo TFAS, apskaityti tiesiogiai nepaskirstytajame pelne 2018 m. sausio 1 d.

Apibendrintas 9 TFAS: Finansinės priemonės įtakos nuosavam kapitalui vertinimas pateikiamas lentelėje žemiau:

	Finansinio turto perkainojimo rezervas	Nepaskirstytasis rezultatas
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	476	(2 216)
9 TFAS pritaikymo įtaka nuosavam kapitalui:		
Investicijų į kolektyvinius investavimo subjektus perklasifikavimas iš laikomų galimam pardavimui pagal 39 TAS į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną (nuostolius), 9 TFAS pritaikymo momentu (1)	(23)	23
Įterptinės išvestinės finansinės priemonės panaikinimas 9 TFAS pritaikymo momentu (2)	-	(1)
Tikėtini kredito nuostoliai paskoloms pagal 9 TFAS jo pritaikymo momentu (3)	-	(41)
Tikėtini kredito nuostoliai vertybiniais popieriais pagal 9 TFAS jo pritaikymo momentu (4)	1	(1)
Bendra 9 TFAS pritaikymo įtaka nuosavam kapitalui	(22)	(20)
Likutis 2018 m. sausio 1 d. pritaikius 9 TFAS	454	(2 236)

(1) Investicijos į kolektyvinius investavimo subjektus 2017 m. gruodžio 31 d. buvo apskaitomos kaip galimo pardavimo vertybiniai popieriai, pripažįstant tikrosios vertės pasikeitimus kitose bendrosiose pajamose. Pirmą kartą pritaikant 9 TFAS, t. y. atlikus SPPI testą (kaip aprašyta aukščiau ir atsižvelgus į taikomą verslo modelį, šios investicijos buvo priskirtos finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte per pelną (nuostolius)).

(2) Pereinant prie 9 TFAS buvo nutrauktas įterptinės išvestinės finansinės priemonės, susijusios su minimalia ir maksimalia palūkanų norma (palūkanų „koridoriu“) kintamų palūkanų normų paskolų sandoriuose pripažinimas. Kadangi kintamų palūkanų normų paskolos, kurių sutartyse yra numatytas palūkanų normų koridorius, atitinka tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo testo reikalavimus ir yra vertinamos pagal verslo modelį, pagal kurį pagrindinis tokių finansinių priemonių tikslas yra gauti sutartinius pinigų srautus,

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU turi taikyti klasifikavimo reikalavimus visai finansinei priemonei ir todėl nebereikia atskirai pripažinti įterptųjų išvestinių finansinių priemonių, susijusių su palūkanų normų koridoriais paskolų sandoriuose.

- (3), (4) Pritaikius 9 TFAS tikėtinų kredito nuostolių modelį, LCKU pripažino papildomai 41 tūkst. EUR vertės sumažėjimo nuostolių paskoloms ir kreditavimo įsipareigojimams bei 1 tūkst. EUR vertės sumažėjimo nuostolių vertybiniams popieriams (LCKU skaičiuoja vertės sumažėjimą neinvesticinio reitingo vertybiniams popieriams).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

4 PASTABA TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ

Tikroji vertė yra kaina, kuri būtų gaunama parduodant turtą ar sumokėta už įsipareigojimų perleidimą įprastu sandoriu tarp rinkos dalyvių vertinimo datai. Tikrosios vertės nustatymas remiasi prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perleidimo sandoris vyksta:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje;
- nesant pagrindinės rinkos, labiausiai šiam turtui ar įsipareigojimams palankioje rinkoje.

Pagrindinė arba palankiausia rinkos turi būti prieinamos LCKU.

Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo, paskolas kredito unijoms bei gautas paskolas, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių, nes indėlių palūkanų normos, atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos sąlygų. Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant dabartinės rinkos palūkanų normas (EURIBOR/ UNIBOR) pridėjus esamą maržą panašiams produktams balanso dieną ir taip nustatant tikrąją vertę.

Vertybinių popierių, vertinamų amortizuota savikaina, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba tarpbankinėmis kainų kotiruotėmis. Šie vertybiniai popieriai priklauso kotiruojamų rinkos kainų grupei. Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius.

	2019		2018	
Finansinis turtas:	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Pinigai ir lėšos centriniame banke	11 073	11 073	22 051	22 051
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	28 393	27 979	30 175	30 122
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	909	909	2 873	2 873
Paskolos kredito unijoms	27 484	27 069	27 302	27 249
Paskolos apyvartinėms lėšoms	12 864	12 457	15 433	15 416
Subordinuotos paskolos	4 256	4 248	3 455	3 419
Kredito linijos mikrokreditavimo projektui	10 364	10 364	8 414	8 414
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	25 212	24 872	12 895	12 324
Vertybiniai popieriai	57 988	59 048	68 128	68 687
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	19 089	19 089	30 533	30 533
Vertinami amortizuota savikaina	36 139	37 199	35 512	36 071
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	2 760	2 760	2 083	2 083
Gruodžio 31 d.	122 666	122 971	133 249	133 184
Finansiniai įsipareigojimai:				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	104 117	104 197	113 542	113 613
Indėliai	115	115	417	417
Likvidumo palaikymo rezervas	3 814	3 814	5 613	5 613
Išvestinės finansinės priemonės	-	-	7	7
Kiti finansiniai įsipareigojimai	175	175	93	93
Gruodžio 31 d.	108 221	108 301	119 672	119 743

2018 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. kredito unijų indėlių tikroji vertė reikšmingai nesiskyrė nuo jų balansinių verčių.

2018 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU turtą, apskaitomą tikrąja verte, sudarė vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius). 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU įsipareigojimus, apskaitomus tikrąja verte, sudarė išvestinės finansinės priemonės. 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU neturėjo įsipareigojimų, apskaitomų tikrąja verte.

Vertybinių popierių rinkos kainos yra nustatytos pagal kotiruojamas rinkos kainas, jei tokios kainos yra skelbiamos.

Nustatant tikrąją vertę naudojami 2 metodai – remiamasi aktyviomis rinkos kainomis bei naudojamas dabartinės vertės metodas. Nustatant tikrąją vertę naudojami skirtingų lygių duomenys:

1 lygio duomenys - tai tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną;

2 lygio duomenys – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimų duomenys, išskyrus 1 lygį;

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

3 lygio duomenys – nestebimi turto arba įsipareigojimų duomenys.

2018 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamą tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

2018 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte per pelną (nuostolius) portfeliui priskirtinų kolektyvinio investavimo subjektų tikroji vertė nustatyta pagal emitento viešai skelbiamą informaciją, naudojami 2 lygio duomenys.

Kiti turto ir įsipareigojimų straipsniai finansinėse ataskaitose nėra vertinami tikrąja verte, tačiau ji yra atskleidžiama. Amortizuota savikaina vertinamų vertybinių popierių tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

2018 m. gruodžio 31 d. LCKU turėtų išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė nustatyta taikant vertinimo modelį, kurio tam tikri įvestiniai duomenys stebimi aktyvioje rinkoje bei remiantis su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis susijusių LCKU įsipareigojimų prognozėmis. LCKU naudoja Black-Scholes modelį kainai nustatyti. Tam tikri duomenys gaunami iš rinkos (pvz. skirtingo laikotarpio LR VVP palūkanų normos). Skaičiavimai atliekami vieną kartą metuose finansinių ataskaitų sudarymo dienai – priskiriama 3 lygiui.

Kitų turto ir įsipareigojimų įvertinimui yra naudojamas dabartinės vertės metodas, taikant aktualias diskonto normas - priskiriama 3 lygiui. 2019 m. ir 2018 m. LCKU nebuvo finansinių priemonių perklasifikavimo iš vieno lygio į kitą.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyta kokio lygio duomenys buvo naudoti.

	2019			2018		
Finansinis turtas:	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Pinigai ir lėšos	11 073	-	-	22 051	-	-
centriname banke						
Paskolos ir gautinos						
sumos iš kredito	909	-	27 069	2 873	-	27 249
institucijų						
Lėšos bankų	909	-	-	2 873	-	-
korespondentinėse ir						
depozitinėse sąskaitose	-	-	27 069	-	-	27 429
Paskolos kredito unijoms	-	-	12 457	-	-	15 416
Paskolos apyvartinėms	-	-	4 248	-	-	3 416
lėšoms	-	-	10 364	-	-	8 414
Subordinuotos paskolos	-	-	-	-	-	-
Kredito linijos	-	-	-	-	-	-
mikrokreditavimo projektui	-	-	-	-	-	-
Paskolos ir gautinos	-	-	24 872	-	-	12 324
sumos iš kitų asmenų						
Vertybiniai popieriai	56 288	2 760	-	66 604	2 083	-
Vertinami tikrąja verte per	19 089	-	-	30 533	-	-
kitas bendrąsias pajamas	37 199	-	-	36 071	-	-
Vertinami amortizuota						
savikaina	-	2 760	-	-	2 083	-
Vertinami tikrąja verte per						
pelną (nuostolius)	-	-	-	-	-	-
Gruodžio 31 d.	68 270	2 760	51 941	91 528	2 083	39 753
		2019			2018	
Finansiniai įsipareigojimai:	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Įsiskolinimai kredito	-	-	104 117	-	-	113 613
įstaigoms ir fondams	-	-	115	-	-	417
Indėliai	-	-	3 814	-	-	5 613
Likvidumo palaikymo	-	-	175	-	-	93
rezervas	-	-	-	-	-	7
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-
Išvestinės finansinės	-	-	-	-	-	7
priemonės						
Gruodžio 31 d.	-	-	108 221	-	-	119 743

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

5 PASTABA FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti LCKU veiklos rizikas, LCKU yra įdiegta rizikų valdymo politika, kurią vykdo ir už kurią atsako LCKU valdyba ir administracijos vadovas. Vertinant ir valdant LCKU kredito riziką taip pat dalyvauja LCKU paskolų komitetas.

2018 m. LCKU buvo įsteigtas atskiras rizikų valdymo komitetas, kurio pagrindinė veikla apima rinkos ir likvidumo rizikų valdymą ir jų valdymo tobulinimą (anksčiau veikė rizikų valdymo padalinys – rizikų valdymo grupė, kurio pagrindinės funkcijos - užtikrinti efektyvų LCKU ir kredito unijų prisiimamų rizikų valdymą).

LCKU įgyvendintos LCKU valdybos patvirtintos rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos bei politikos, kurios padeda identifikuoti ir analizuoti prisiimtas rizikas, nustatyti atitinkamus rizikos limitus ir kontrolės procedūras, taip pat stebėti rizikas ir nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus, priežiūros institucijos reikalavimus ir besivystančius geriausios praktikos principus. Už rizikos valdymo ir kontrolės nepriklausomą peržiūrą atsakinga stebėtojų taryba.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima LCKU, yra: kredito, rinkos, operacinė, koncentracijos ir likvidumo rizika.

Rizikos kontrolės funkcija LCKU yra atskirta nuo veiklos, susijusios su rizikos prisiėmimu, t. y. nuo padalinių, tiesiogiai bendraujančių su klientais, veiklos.

Kredito rizika

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones yra pateikiama žemiau:

Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:	2019	2018
Pinigai ir lėšos centriniame banke	11 073	22 051
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	28 393	30 175
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	909	2 873
Paskolos kredito unijoms	27 484	27 302
Paskolos apyvartinėms lėšoms	12 864	15 433
Subordinuotos paskolos	4 256	3 455
Kredito linijos mikrokreditavimo projektui	10 364	8 414
Kitos paskolos ir gautinos sumos	25 212	12 895
Vertybinių popierių	57 988	68 128
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	19 089	30 533
Vertinami amortizuota savikaina	36 139	35 512
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	2 760	2 083
Gruodžio 31 d.	122 666	133 249
Nebalansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:		
Kreditavimo įsipareigojimai	6 879	3 425

Įprastinėmis verslo sąlygomis, LCKU prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – minimizuoti nuostolių iš paskolų sandorių patyrimo riziką. Suteikiant paskolas LCKU narėms kredito unijoms atsižvelgiama į pagrindinius skolininko būklės vertinimo kriterijus, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo. Kredito unijų vertinimo kriterijai yra kredito unijos reitingas, rizikos rodikliai, veiklos efektyvumas, reputacija, paskolų grąžinimo istorija, paskolų portfelio kokybė, kredito unijos balanso, pelno (nuostolių) ataskaitų, lėšų poreikio įvertinimas, planuojamas lėšų panaudojimas ir verslo plano vertinimas. Kredito unijų narių – fizinių ir juridinių asmenų vertinimo kriterijai yra reputacija, finansinis pajėgumas, verslo plano ir užstato vertinimas, lėšų poreikio įvertinimas. Paskolų gavėjų būklė vertinama kas ketvirtį ir atsiradus objektyvių įrodymų, kad LCKU nesugebės susigrąžinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai.

LCKU vadovybė valdydama kredito riziką, nesuteikia kredito unijoms ilgesnio kaip 5 metų termino paskolų, kurių tikslas – apyvartinės lėšos, vystymui ir likvidumui. Išduodamų subordinuotų paskolų terminas – 5-8 metai. Paskolų kredito unijų nariams maksimalus terminas 30 metų.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU paskolų komitetas ir/ ar valdyba nagrinėjant kredito unijos paskolos paraišką ar paskolos grąžinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų grąžinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų užtikrinimo priemonės rinkos vertę ir užtikrinimo priemonių pinigų srautus vertina ir nustato paskolų komitetas. Paskolos kredito unijų nariams – fiziniams ir juridiniams asmenims išduodamos tik pateikus užtikrinimo priemones, kurios atitinka LCKU patvirtintus reikalavimus. Paskolų komitetas, vertindamas užtikrinimo priemones, gali kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus.

LCKU paskolų komitetas gavęs kredito unijos paskolos paraišką, atlieka paraiškos ir jei reikalinga, kitų paskolai gauti reikalingų dokumentų analizę, išanalizuoja paskolos prašytojo būklę ir jos pokyčius bei pateikia išvadas LCKU valdybai dėl paskolos suteikimo galimybių. LCKU įdiegta vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis paskolos prašytojo būklės įvertinimas, bei tolimesnis skolininko būklės sekimas. Prieš priimant sprendimą dėl paskolos suteikimo paskolų komitetas įvertina skolininko būklę. Periodiškai yra atliekamas skolininkų būklių pervertinimas pagal LCKU tvarkose numatytas procedūras. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo yra kredito unijos reitingas ir kredito unijos paskolų grąžinimo istorija. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos nario fizinio/juridinio asmens vertinimo kriterijai yra jo finansinis pajėgumas, reputacija, projekto verslo planas ir lėšų įsisavinimo eiga. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojančius kriterijus įvertinamas nuo "1" iki "5", kur "1" - labai gerai, "2" – gerai, "3" – patenkinamai, "4" – nepatenkinamai, "5" - blogai. Pagal nustatytą metodiką įvertinus atskirų dedamųjų svorius nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

Lentelėje žemiau pateikta LCKU paskolų portfelio kokybė pagal LCKU paskolų klases (apyvartinių lėšų, likvidumo, subordinuotas, kredito linijas, per kurias kredito unijos išduoda paskolas iš verslumo skatinimo fondo, sindikuotas paskolas kredito unijų nariams ir kitas, kurias sudaro perimtos reikalavimo teisės):

2019 12 31						
Paskolos tikslas						
Skolininko būklė	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos	Iš viso
1 - labai gera	-	431	1 519	-	2 320	4 270
2 - gera	1 439	2 630	3 444	-	8 087	15 600
3 - patenkinama	2 215	9 394	5 379	-	11 847	28 835
4 - nepatenkinama	602	409	22	-	131	1 164
5 - labai bloga	-	-	-	129	2 698	2 827
Iš viso	4 256	12 864	10 364	129	25 083	52 696

2018 12 31						
Paskolos tikslas						
Skolininko būklė	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos	Iš viso
1 - labai gera	-	1 609	1 511	-	3 559	6 679
2 - gera	1 866	8 720	5 103	-	5 668	21 357
3 - patenkinama	987	3 496	1 097	-	1 078	6 658
4 - nepatenkinama	602	1 607	703	-	-	2 912
5 - labai bloga	-	-	-	264	2 327	2 591
Iš viso	3 455	15 432	8 414	264	12 632	40 197

Kredito unijoms paskolos apyvartinėms lėšoms nėra suteikiamos, jei kredito unija neatitinka LCKU paskolų išdavimo tvarkoje numatytų sąlygų. LCKU valdyba, gavusi paskolų komiteto išvadas (rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan.), dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo. Paskolų komitetas analizuoja ir seka išduotų paskolų grąžinimo būklę, įvertina išduotų paskolų negrąžinimo priežastis, vertina paskolų grupavimo ir specialiųjų atidėjinių poreikio apskaičiavimo rezultatus, įvertina kaip kontroliuojamas paskolų grąžinimas bei teikia LCKU valdybai šią ir kitą reikalingą informaciją.

Pagal paskolų sutarčių nuostatas LCKU turi teisę vienašališkai nusirašyti paskolų įmokas nuo kredito unijų sąskaitų.

Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas yra nustatęs maksimalios pozicijos vertės vienam skolininkui normatyvą – pozicijos vertė vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. LCKU kapitalo. LCKU valdyba yra nustatę vidinius limitus atskiriems paskolų tipams ir paskolų sumai. LCKU nustatomas ir peržiūrimas vidinis maksimalios

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

paskolos ir pozicijos normatyvai, kurie yra konservatyvesni nei Lietuvos banko nustatytas rodiklis. Suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. Bet koku atveju suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. 2019 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, sudarė 3 000 tūkst. EUR, t. y. 21,02 proc. LCKU apskaičiuotojo kapitalo (2018 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 2 496 tūkst. EUR, t. y. 17,79 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo).

Nuo 2018 m. LCKU taikomas maksimalios pozicijos vertės normatyvas klientų grupei, kuriai priklauso susijusios įstaigos, ir jis negali viršyti 100 proc. LCKU kapitalo. Klientų grupei, kurią sudaro įstaigos, priklauso visos LCKU narės kredito unijos. 2018 m. gruodžio 31 d. šių skolininkų bendra pozicija siekė 9 956 tūkst. EUR, t.y. 70,96 proc. perskačiuoto LCKU kapitalo. 2019 m. gegužės 20 d. buvo gautas Lietuvos banko sprendimas Nr. 241-133 *Dėl leidimo Lietuvos centrinei kredito unijai netaikyti tam tikrų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir tarybos Reglamento (ES) NR. 575/2013 dėl pradžios reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 reikalavimų* (toliau – Sprendimas Nr. 241-133), kuriuo leista LCKU netaikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 113 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, t. y. LCKU netaikomas maksimalios pozicijos vertės normatyvas klientų grupei, kuriai priklauso susijusios įstaigos (kredito unijos).

LCKU visos paskolos (išskyrus indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos kredito unijoms LCKU narėms, darbuotojams ir kredito unijų nariams – fiziniams ar juridiniams asmenims – ūkininkams, uždarosioms akcinėms bendrovėms ir kooperatyvams.

2019 gruodžio 31 d. viena paskola, kurios vertė 84 tūkst. EUR, vėlavo daugiau kaip 30 d. 2018 m. gruodžio 31 d. 105 tūkst. EUR paskolų vėlavo daugiau kaip 30 d., 103 tūkst. EUR paskolų vėlavo daugiau kaip 60 d.

2019 m. gruodžio 31 d. 1 442 tūkst. EUR paskolų kredito unijų nariams vertės buvo užtikrintos valstybės garantija, 22 316 tūkst. EUR paskolų kredito unijų nariams vertės buvo užtikrinta nekilnojamo turto įkeitimu.

2018 m. gruodžio 31 d. 8 932 tūkst. EUR išduotų apyvartinių paskolų kredito unijoms buvo užtikrintos įkeičiant indėlių, laikomų LCKU, lėšas, 56 tūkst. EUR paskolų kredito unijų nariams vertės buvo užtikrintos valstybės garantija, 5 798 tūkst. EUR paskolų kredito unijų nariams vertės buvo užtikrinta nekilnojamo turto įkeitimu. 2019 m. gruodžio 31 d. apyvartinės kredito unijoms suteiktos paskolos nebuvo užtikrintos.

Lentelėje žemiau pateikta informacija apie LCKU išduotų paskolų ir gautinų sumų likučius bei tikėtinus kredito nuostolius:

	2019	2018
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	28 396	30 177
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų ir institucijų	25 688	18 664
Iš viso suteiktų paskolų	54 084	48 841
Iš viso vertės sumažėjimo nuostoliai:	(479)	(5 771)
Kredito institucijoms	(3)	(2)
Kitiems asmenims	(476)	(364)
Kitoms institucijoms	-	(5 405)
Iš viso suteikta paskolų ir gautinų sumų, grynąja verte	53 605	43 070

Žemiau pateikiamas tikėtinų kredito nuostolių pasikeitimas per metus:

2019 m. sausio 1 d.	(5 771)
Paskolų vertės sumažėjimas	(231)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	56
Per metus nurašytos neatgautinos sumos	5 467
2019 m. gruodžio 31 d.	(479)
2018 m. sausio 1 d.	(5 781)
Paskolų vertės sumažėjimas dėl stabilizacijos fondo iškėlimo	178
Paskolų vertės sumažėjimas	(179)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	11
Per metus nurašytos neatgautinos paskolos	-
2018 m. gruodžio 31 d.	(5 771)

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU vadovybė, įvertinusi, kad yra maža tikimybė atgauti lėšas, laikytas bankrutavusiuose AB banke SNORAS, jas nurašė 2019 m. Nurašytų sumų vertė siekė 5 407 tūkst. EUR. 2018 m. gruodžio 31 d. buvo suformuoti 100 proc. vertės tikėtini kredito nuostoliai šioms sumoms.

Vertės sumažėjimo suma skolos finansinėms priemonėms, vertinamoms tikrąja verte, kurių pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 10 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. - 8 tūkst. EUR).

2019 m. gruodžio 31 d. pagal LCKU taikomą tikėtinų kredito nuostolių modelį buvo apskaityti 70 tūkst. EUR tikėtini kredito nuostoliai LCKU kreditavimo įsipareigojimams (2018 m. gruodžio 31 d. – 10 tūkst. EUR).

LCKU tikėtinų kredito nuostolių vertinimo modelio principai pateikiami žemiau:

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimo tikslais visos finansinės priemonės yra skirstomos į homogenines grupes, atsižvelgiant į bendras rizikos charakteristikas. LCKU yra išskiriamos šios finansinių priemonių grupės:

- LCKU kartu su grupės narėmis suteiktos sindikuotos paskolos;
- kitoms kredito įstaigoms suteiktos skolinimo pozicijos.
- skolos vertybiniai popieriai;
- lėšos (indėliai) bankuose;
- kitas finansinis turtas (gautinos prekybos sumos, už nuomą gautinos sumos ir kt.).

Sindikuotų paskolų pozicijos yra skirstomos į 3 skolininkų segmentus:

- Fizinį nekomercinių asmenų skolinimo pozicijos. Šiam skolininkų segmentui taip pat priskiriamos LCKU grupės darbuotojams teikiamos skolinimo pozicijos;
- Juridinių asmenų, išskyrus skolinimo pozicijas skirtas žemės ūkui vystymui, skolinimo pozicijos. Juridinių asmenų skolinimo pozicijos, skirtos žemės ūkui vystymui, priskiriamos žemės ūkio skolinimo pozicijoms;
- Žemės ūkio skolinimo pozicijos.

Skolos vertybiniai popieriai yra skirstomi į du pogrupius:

- Skolos vertybiniai popieriai išleisti emitentų, turinčių ECAI suteiktą investicinį reitingą;
- Skolos vertybiniai popieriai, išleisti kitų emitentų, turinčių ECAI suteiktą spekuliacinį reitingą.

Skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra užtikrintos kryžminių garantijų sistema - LCKU grupės narių tarpusavio apsaugos ir pagalbos mechanizmu, teikiančiu pagalbą ne tik LCKU narės kredito unijos nemokumo, bet ir kitų finansinių sunkumų atveju. Atsižvelgiant į tai, skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra laikomos visiškai užtikrintomis pozicijomis, trumpą garantijų realizavimo terminą ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Skolos vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas ECAI investicinis reitingas dėl žemos rizikos, yra laikomi visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis ir joms formuojami nulinės vertės specialieji atidėjiniai.

Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai yra laikomos labai žemos rizikos visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis, atsižvelgiant į trumpą terminą ir bankų, kuriuose yra laikomos, patronuojančių bendrovių reitingus. Šioms finansinėms priemonėms formuojami nulinės vertės specialieji atidėjiniai.

LCKU tikėtinų kredito nuostolių nustatymo metodikos sudarymui buvo naudojami visos LCKU grupės (LCKU ir jai priklausančių kredito unijų narių) 2009 - 2018 m. kreditų duomenys (išstojusių kredito unijų duomenys nebuvo traukiami).

Atsižvelgiant į finansinės priemonės kredito rizikos padidėjimą nuo pirminio pripažinimo, finansinės priemonės skirstomos į 3 rizikos lygius: 1 lygis, 2 lygis ir 3 lygis.

Skolos vertybinių popierių, lėšų bankų sąskaitose ir indėlių priskyrimas rizikos lygiams:

- 1 rizikos lygiui priskiriama:
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas investicinis reitingas.
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas neinvesticinis reitingas, tačiau emitentas yra ES šalies vyriausybė.
 - Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai.
- 2 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip BB+, bet aukštesnis kaip CCC+;

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- 3 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip CCC+.

Laikoma, kad suteiktų skolinimo pozicijų kredito rizika reikšmingai padidėjo nuo pirminio pripažinimo, jeigu skolinimo pozicijai fiksuojamas kredito rizikos indikatorius. Tokiu atveju skolininkas perkeliamas iš 1 į 2 rizikos lygį. Laikoma, kad skolininkas neįvykdė savo kreditinių įsipareigojimų, jeigu fiksuojamas nuostolio įvykis, skolininkas tuomet perkeliamas iš 1/2 į 3 rizikos lygį.

Kredito rizikos padidėjimo indikatorius – kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinės priemonės įsipareigojimų neįvykdymo rizika reikšmingai padidėjo nuo jos pirminio pripažinimo ir ji priskiriama 2 rizikos lygiui.

Nuostolio įvykis - kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinei priemonei pripažintas tikėtinas įsipareigojimų neįvykymas ir ji priskiriama neveiksnioms finansinėms priemonėms – 3 rizikos lygiui.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, skolininkas taip pat perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip.

Nuostolio įvykiais arba kredito rizikos padidėjimo indikatoriais, priklausomai nuo veiksmų ir verčių reikšmingumą nusakančių principų, laikoma:

- kredito vėlavimas – periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas;
- skolininko būklės pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos;
- kiti įvykiai:
 - paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir (arba) verslo plano vykdymo sąlygos;
 - pradėtas skolininko bankroto procesas (inicijuotas kredito unijos arba kitų kreditorių);
 - pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas
 - užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
 - teisiniai procesai (pvz. kreditas arba kitas turtas pripažįstamas atitinkamame balansinės ataskaitos turto straipsnyje įvykdžius garantinį ar laidavimo įsipareigojimą trečiajam asmeniui, išskyrus atvejus, jei šis įvykdymas buvo iš anksto numatytas Kredito unijos sandoryje su skolininku);
 - su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;
 - skolininko mirtis, kai nėra paveldėtojų arba paveldėtojai nėra pajėgūs įvykdyti kreditinių įsipareigojimų;
 - kredito sutarties nutraukimo faktas;
 - nupirkti/parduoti sandoriai su padidėjusia kredito rizika;
 - kiti nuostolio įvykiai.

Skolininko perkėlimas į žemesnės rizikos lygį per 1 kokybės žingsnį (t. y. iš 2 į 1 arba iš 3 į 2) yra galimas, jeigu nebėra pagrindo abejoti, kad skolininkas įvykdys visus kreditinius įsipareigojimus, t. y. nustatytu stebėsenos laikotarpiu tenkinamos tam tikros skolininkui nustatytos sąlygos, kurių pagrindu galima numatyti, kad skolininkas vykdys savo įsipareigojimus.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į žemesnės rizikos lygį ir pats skolininkas tenkina visus perkėlimo į žemesnės rizikos lygį reikalavimus, skolininkas taip pat perkeliamas į žemesnės rizikos lygį. Vien dėl to, kad skolinimo pozicija buvo restruktūrizuota, jos kredito rizika automatiškai nelaikoma sumažėjusia. Jeigu kreditas pertvarkomas/ restruktūrizuojamas ir dėl to keičiasi pirminėje kredito sutartyje numatyti pinigų srautai, skolininko kreditingumo pervertinimas atliekamas pagal LCKU galiojančių tvarkų nuostatas.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Rizikos lygių pasikeitimai per 2019 ir 2018 metus, pateikiami lentelėje žemiau:

Segmentai	2019						Iš viso
	Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; Iš 2 lygio į 1 lygį	Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; Iš 1 lygio į 2 lygį	Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; Iš 3 lygio į 2 lygį	Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; Iš 2 lygio į 3 lygį	Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; Iš 3 lygio į 1 lygį	Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; Iš 1 lygio į 3 lygį	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	21	-	-	-	-	-	21
Juridinių asmenų paskolų segmentas	-	1 249	-	-	-	-	1 249
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	-	318	115	-	-	218	651
Kredito įstaigų paskolų segmentas	-	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-	-
Kreditavimo įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso	21	1 567	115	-	-	218	1 921

Segmentai	2018						Iš viso
	Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; Iš 2 lygio į 1 lygį	Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; Iš 1 lygio į 2 lygį	Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; Iš 3 lygio į 2 lygį	Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; Iš 2 lygio į 3 lygį	Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; Iš 3 lygio į 1 lygį	Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; Iš 1 lygio į 3 lygį	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	-	15	21	-	-	33	69
Juridinių asmenų paskolų segmentas	-	-	-	-	-	1 135	1 135
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	284	-	6	-	-	797	1 087
Kredito įstaigų paskolų segmentas	-	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-	-
Kreditavimo įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso	284	15	27	-	-	1 965	2 291

Tikėtini kredito nuostoliai finansiniam turtui buvo vertinami individualiai ir kolektyviai, kaip aprašyta apskaitos principų dalyje šiose finansinėse ataskaitose.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2019 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		Rizikos lygiai						Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		
		Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	243	2 344	-	14	-	215	2 816
	Vertės sumažėjimas	-	(5)	-	-	-	(32)	(37)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	12 851	1 252	2 782	74	1 262	-	18 221
	Vertės sumažėjimas	(75)	(5)	(23)	(1)	(169)	-	(273)
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	Balansinė vertė	718	1 665	435	7	1 702	125	4 652
	Vertės sumažėjimas	(3)	(2)	(9)	-	(144)	(8)	(166)
Kredito įstaigų paskolų segmentas	Balansinė vertė	27 487	-	-	-	-	-	27 487
	Vertės sumažėjimas	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Skolos vertybiniai popieriai	Balansinė vertė	-	52 209	-	3 019	-	-	55 228
	Vertės sumažėjimas	-	-	-	(10)	-	-	(10)
Kreditavimo įsipareigojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (nebalansinė)	1 977	1 173	3 729	-	-	-	6 879
	Vertės sumažėjimas	(31)	(4)	(35)	-	-	-	(70)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2018 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		Rizikos lygiai						Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		
		Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	Bendroji vertė	-	1 149	-	36	324	37	1 545
	Vertės sumažėjimas	-	(2)	-	0	-	62	(68)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Bendroji vertė	-	6 216	-	-	6 653	-	12 869
	Vertės sumažėjimas	-	(33)	-	-	(5 518)	-	(5 551)
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	Bendroji vertė	-	1 879	-	6	1 841	523	4 249
	Vertės sumažėjimas	-	(2)	-	-	(98)	(49)	(150)
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Bendroji vertė	30 177	-	-	-	178	-	30 355
	Vertės sumažėjimas	(2)	-	-	-	(178)	-	(180)
Skolos vertybiniai popieriai	Bendroji vertė	-	63 547	-	2 498	-	-	66 045
	Vertės sumažėjimas	-	-	-	(8)	-	-	(8)
Kreditavimo įsipareigojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (nebalansas)	-	3 425	-	-	-	-	3 425
	Atidėjiniai	-	(10)	-	-	-	-	(10)

Papildoma informacija dėl finansinio turto tikėtinų kredito nuostolių vertinimo atskleista apskaitos principuose svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Centrinėje unijoje valdant koncentracijos riziką nustatyti vidiniai normatyvai atskiroms pozicijoms. Maksimali pozicijos vertė vienam skolininkui negali viršyti 25 proc. apskaičiuotos centrinės unijos kapitalo bazės arba valdybos nustatyto vidinio limito/ normatyvo, atsižvelgiant į mažesnį normatyvą. Taip pat yra nustatyti vidiniai limitai atskiroms paskolų ir investicijų rūšims. Centrinės unijos investicijų į kitose kredito įstaigose laikomas lėšas koncentracijos rizika vertinama pagal vidinius normatyvus.

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir terminuoti indėliai bankuose pagal bankų, kuriuose indėliai laikomi, reitingus (pagal Fitch reitingus arba panašios tarptautinės reitingo agentūros ekvivalentus):

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose, terminuoti indėliai:	2019	2018
Aukštas reitingas (AAA-BBB-)	909	2 873

2019 m. gruodžio 31 d. (taip pat ir 2018 m. gruodžio 31 d.) LCKU visas lėšas laikė Lietuvoje registruotų bankų ar užsienio bankų Lietuvos padalinių (šiuo atveju pateikiami motininių bankų reitingai) sąskaitose.

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. LCKU likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad LCKU bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima LCKU valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą, likvidumo atsargos formavimą, numatomų piniginių įplaukų/ išmokų, grynosios finansavimo spragos skaičiavimus. LCKU likvidumo valdymas skirstomas į einamojo, trumpalaikio, vidutinio ir strateginio likvidumo valdymą. Likvidumo rizika valdoma vykstant padengimo likvidžiuoju turtu (angl. *liquidity coverage ratio*, toliau – LCR) normatyvą bei vidinius LCKU likvidumo normatyvus, kas mėnesį sudarant LCKU piniginių srautų ataskaitas, atliekant likvidumo rizikos testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, vertinant likvidumo atsargą, atsvaros pajėgumą, grynąją finansavimo spragą ir t.t.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU darbą, atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įvertinti pinigų srautų suderinamumą, išėjusius ir įėjusius pinigų srautus bei įvertina būsimus tikėtinus pinigų srautus. LCKU nustatyti vidiniai limitai, kuriuos pasiekus turi būti informuota LCKU vadovybė. LCKU vadovybė pagal nustatytą sistemą priklausomai nuo likvidumo normatyvo dydžio ne rečiau kaip kartą per mėnesį analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo LCKU vadovybė įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

Dalis LCKU investicijų į vertybinius popierius, laikoma, kaip galimo pardavimo (vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas), todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. Jei sutriko LCKU likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2019 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Pareika- lavus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	> 10 m.	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	11 073	-	-	-	-	-	-	-	-	11 073
Vertybinių popierių	-	50	4 127	7 725	19 485	16 399	7 442	2 760	-	57 988
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	909	3 122	2 453	3 756	2 958	1 551	3 279	10 365	-	28 393
Kitos paskolos ilgalais mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	124	1 227	553	2 995	9 231	4 292	4 475	2 186	129	25 212
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	23	-	-	1 003	1 026
Iš viso turto	301	82	215	58	88	39	-	-	323	1 106
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai	12 407	4 481	7 348	14 534	31 762	22 304	15 196	15 311	1 455	124 798
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	58 683	16 373	8 204	6 867	2 464	-	-	11 526	-	104 117
Indėliai	115	-	-	-	-	-	-	-	-	115
Likvidumo palaikymo rezervas	3 814	-	-	-	-	-	-	-	-	3 814
Kiti įsipareigojimai + atidėjiniai	203	372	131	-	-	23	-	-	-	729
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	16 023	16 023
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	62 815	16 745	8 335	6 867	2 464	23	-	11 526	16 023	124 798
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(50 408)	(12 264)	(987)	7 667	29 298	22 281	15 196	3 785	(14 568)	-
Nebalansiniai įsipareigojimai	-	6 879	-	-	-	-	-	-	-	6 879

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2018 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Pareikalav us	Iki 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	> 10 m.	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	22 051	-	-	-	-	-	-	-	-	22 051
Investiciniai vertybiniai popieriai	-	911	96	2 552	40 266	10 008	14 295	-	-	68 128
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	-	-	-	-	-	-	-	-	45	45
Kitos paskolos	2 873	3 295	2 987	4 485	4 196	1 675	2 765	7 899	-	30 175
Išvestinės finansinės pr.	-	157	355	2 991	3 878	1 303	2 876	1 276	59	12 895
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	867	867
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	16	213	11	39	106	391	-	137	125	1 038
Iš viso turto	24 940	4 576	3 449	10 067	48 446	13 377	19 936	9 312	1 096	135 199
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	64 320	15 209	16 251	5 801	1 650	-	-	10 311	-	113 542
Indėliai	417	-	-	-	-	-	-	-	-	417
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	-	-	-	-	-	-	-	-	5 613
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Kiti įsipareigojimai	154	150	43	60	-	-	-	-	-	407
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	15 213	15 213
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	70 504	15 359	16 294	5 868	1 650	-	-	10 311	15 213	135 199
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(45 564)	(10 783)	(12 845)	4 199	46 796	13 377	19 936	(999)	(14 117)	-
Nebalansiniai įsipareigojimai	-	3 425	-	-	-	-	-	-	-	-

Kadangi Lietuva yra Europos Sąjungos narė, nuo 2015 m. sausio 1 d. LCR rodiklis LCKU taikomas kaip bendras Europoje paplitęs reikalavimas (minimali rodiklio reikšmė turi būti ne žemesnė nei 100 proc.). Lietuvos finansų institucijoms pradėjus taikyti LCR rodiklį, reikalavimas laikytis Lietuvos banko nustatyto likvidumo rodiklio (kurio minimali reikšmė privalėjo būti 30 proc.) buvo atšauktas. LCR rodiklis yra skirtas nustatyti trumpalaikį LCKU likvidumo rizikos atsparumą. Šis rodiklis reikalauja, kad LCKU turėtų nerizikingo turto, kuris galėtų būti lengvai likviduojamas rinkose, siekiant atlikti reikalingus mokėjimų srautus neskaitant įplaukų per trisdešimties dienų krizės laikotarpį be centrinio banko paramos. Pagal Sprendimą NR. 241-133, LCKU leidžiama individualiai netaikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 VI dalies reikalavimų, t. y. LCKU netaikomas padengimo likvidžiuoju turtu reikalavimas, tačiau LCKU savo vidinėse tvarkose yra nusistačiusi ir taiko LCR rodiklio limitą (70%).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2018 12 31	Vertės koregavimo koeficientas	Reikšmė po koregavimo koeficiento
Gryni pinigai	2	2
Laisvai disponuojamos lėšos LB	22 049	22 049
Valstybių investiciniai vertybiniai popieriai	58 200	58 200
Įmonių obligacijos	3 340	1 670
Viso likvidumo atsarga	83 591	81 921
Mažmeniniai indėliai	399	20
Drausti mažmeniniai indėliai	18	4
Nedrausti mažmeniniai indėliai	865	346
Finansų institucijų indėliai	69 787	69 787
Nebalansiniai įsipareigojimai finansų institucijoms	366	37
Nebalansiniai įsipareigojimai mažmeniniams klientams	37	2
Nebalansiniai įsipareigojimai įmonėms	3 022	302
Kiti įsipareigojimai	24	-
Viso išeinantis pinigų srautas	74 518	70 497
Gaunamos sumos iš mažmeninių klientų	87	44
Gaunamos sumos iš finansinių klientų	4 125	4 125
Viso gaunamas pinigų srautas	4 212	4 169
Grynasis pinigų srautas	70 306	66 329
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis 2018 m. gruodžio 31 d.		123.51 %

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU finansinių įsipareigojimų analizė finansinių atskaitų dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Pareikala- vus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	>10 metų	Iš viso
2019 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	58 683	16 395	8 238	6 926	2 518	-	-	11 526	104 286
Indėliai	115	-	-	-	-	-	-	-	115
Likvidumo palaikymo rezervas	3 814	-	-	-	-	-	-	-	3 814
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	152	-	-	23	-	-	-	175
Iš viso finansinių įsipareigojimų	62 612	16 547	8 238	6 926	2 541	-	-	11 526	108 390
	Pareikala- vus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	>10 metų	Iš viso
2018 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	64 323	15 212	16 280	5 834	1 652	-	-	10 311	113 612
Indėliai	417	-	-	-	-	-	-	-	417
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	-	-	-	-	-	-	-	5 613
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	75	-	18	-	-	-	-	93
Iš viso finansinių įsipareigojimų	70 353	15 287	16 280	5 852	1 652	-	-	10 311	119 735

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Rinkos rizika

1. Rinkos rizikos įvertinimas

LCKU prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika) svyravimų. LCKU vertina rinkos riziką, kuri įvertina, kad finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikroji vertė gali svyruoti kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t. y. palūkanų normos rizikos ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

LCKU rinkos rizikai vertinti naudoja scenarijaus analizę. Ją atliekant naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Scenarijų analizė apima vienu metu vykstančių keleto rizikos faktorių pokyčių įvertinimą ir atspindi įvykius, kurie, LCKU požiūriu, galimi ateityje. Scenarijaus analizė grindžiama praeities (istoriniais) įvykiais, kurie darė reikšmingą poveikį rinkai, arba tikėtinais (spėjamais) įvykiais, kurie gali įvykti rinkoje ateityje.

LCKU vertina palūkanų normų svyravimo poveikį grynosioms palūkanų pajamoms. Skaičiuojant šį poveikį įvertinami palūkanų normos svyravimams jautrūs balanso turto ir įsipareigojimų straipsniai pagal terminus iki vienerių metų, vertinamas 1 proc. palūkanų normos pokytis.

2. Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atvirosi turto ir įsipareigojimų pozicija. 2019 ir 2018 m. LCKU daugiausia dirbo tik EUR, todėl reikšmingų valiutos pozicijų nėra.

3. Palūkanų normos kitimo rizika

P pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. LCKU vadovybė valdo palūkanų normos riziką kas ketvirtį peržiūrint palūkanų normų spragos ataskaitą ir palūkanų normų rizikai valdyti nustatytus limitus bei jų vykdymo rodiklius (minimalią suteiktų paskolų vidutinę svertinę palūkanų normą, maksimalią terminuotų indėlių vidutinę svertinę palūkanų normą, turto ir įsipareigojimų skirtumų pagal terminus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vykdomus limitus) ir reguliariai peržiūrėdama LCKU suteikiamų paskolų ir indėlių palūkanų normas, priimdama sprendimus išduoti paskolas su fiksuotomis ar kintamomis palūkanų normomis, priimdama sprendimus dėl LCKU turto ir įsipareigojimų struktūros. Nuo 2016 metų lapkričio 24 dienos palūkanų normų rizika valdoma visiems LCKU paskolų ir indėlių sandoriams taikant kintamą palūkanų normą. Nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą. Visų LCKU įsipareigojimų bei paskolų iš fondų palūkanų normos yra fiksuotos.

LCKU palūkanų normos rizika 2019 m. gruodžio 31 d.:

2019 12 31	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	11 073	11 073
Vertybiniai popieriai	-	46	4 012	7 593	19 482	23 841	3 014	57 988
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų ir kitos paskolos	11 631	7 015	13 168	19 893	906	83	909	53 605
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	1 026	1 026
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	1 106	1 106
Iš viso turto	11 631	7 061	17 180	27 486	20 388	23 924	17 128	124 798
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	7 400	8 934	8 475	6 550	2 451	-	70 307	104 117
Indėliai	-	-	-	-	-	-	115	115
Likvidumo palaikymo rezervas	3 814	-	-	-	-	-	-	3 814
Kiti įsipareigojimai, atidėjiniai ir finansinės skolos	-	-	-	-	-	-	729	729
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	16 023	16 023
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	11 214	8 934	8 475	6 550	2 451	-	87 174	124 798
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	417	(1 873)	8 705	20 936	17 937	23 924	(70 046)	-

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Aukščiau pateikta lentelė apibendrina LCKU palūkanų normos riziką 2019 m. gruodžio 31 d. Lentelėje pateiktas LCKU turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą.

LCKU palūkanų normos rizika 2018 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	22 051	22 051
Investiciniai vertybiniai popieriai	529	372	-	2 422	40 266	22 220	2 320	68 128
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų ir kitos paskolos	8 764	3 321	11 383	15 513	31	986	3 073	43 070
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	867	867
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	1 083	1 083
Iš viso turto	9 293	3 693	11 383	17 934	40 297	23 206	29 394	135 199
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	5 575	9 604	16 209	5 265	1 628	-	75 261	113 542
Indėliai	-	-	-	-	-	-	417	417
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	-	-	-	-	-	-	5 613
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	7	7
Atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	407	407
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	15 213	15 213
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	11 188	9 604	16 209	5 265	1 628	-	91 305	135 199
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(1 895)	(5 911)	(4 826)	12 669	38 669	23 206	(61 911)	-

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	11 071	2	11 073
Vertybiniai popieriai	57 988	-	-	57 988
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	13	27 471	909	28 393
Kitos paskolos ir gautinos sumos	1 167	24 045	-	25 212
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	-	1 026	1 026
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	1 106	1 106
Iš viso turto	59 168	62 587	3 043	124 798
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	27 507	-	76 610	104 117
Indėliai	-	-	115	115
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	3 814	3 814
Kiti įsipareigojimai	-	-	729	729
Kapitalas ir rezervai	8 879	-	7 144	16 023
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	36 386	-	88 412	124 798
Balansinis skirtumas	22 782	62 587	(85 369)	-

2018 m. gruodžio 31 d. LCKU turtas ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas	69 577	60 797	4 825	135 199
Įsipareigojimai ir rezervai	38 402	506	96 291	135 199
Balansinis skirtumas	31 175	60 291	(91 466)	-

LCKU atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos, koncentracijos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar LCKU kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti LCKU veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

naudojami standartinis, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus. Terminuotų ir paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanų nustatymui LCKU naudoja UNIBOR – indeksą, kuris nustatomas apskaičiuojant vidutinę LCKU sistemai priklausančių kredito unijų išteklių kainą.

Lentelėje žemiau apibendrinta 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU 1 proc. palūkanų normos rizikos pokyčių ataskaitų sudarymo dienai, poveikis grynosioms palūkanų pajamoms:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
Palūkanų norma padidėja 1 proc.	282	0,37
Palūkanų norma sumažėja 1 proc.	(282)	(0,37)

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

6 PASTABA KAPITALO VALDYMAS

Išskiriami šie pagrindiniai LCKU kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti LCKU galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti LCKU kapitalo bazė sudaro galimybę didinti LCKU turtą, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą.

Nuo 2014 m. taikomi 3 kapitalo pakankamumo rodikliai – I lygio, I ir I papildomo lygio bei bendras kapitalo pakankamumo normatyvas. Rodikliai skaičiuojami pagal CRDIV direktyvos ir CRR tiesioginio taikymo reglamento reikalavimus. Apskaičiuojant kapitalo pakankamumą įvertinamos kredito, rinkos, operacinės, valiutos kursų rizikos. Kredito rizikai vertinti LCKU naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodą. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas LCKU vadovybės stebimas kasdien. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. LCKU įdiegtas vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesas (toliau VKPVP). Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis VKPVP LCKU atlieka išsamią analizę identifikuojant rizikas, įvertina jų valdymą ir skaičiuoja su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

LCKU kapitalas skirstomas į 2 dalis (2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU II lygio kapitalo neturėjo). Į I lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervo dalis bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis), kitos bendrosios pajamos. Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, grąžintini pajai, praėjusių laikotarpių nuostolis, atidėto pelno mokesčio turtas, tikėtinų kredito nuostolių grynasis neigiamas pokytis per metus, atvaizduojamas bendrųjų pajamų ataskaitoje, sąnaudos.

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2019 m. gruodžio mėn. 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. pateiktas žemiau:

	2019	2018
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	16 413	16 413
Atsargos kapitalas	-	27
Finansinio turto perkainavimo rezervo dalis	359	271
Nematerialusis turtas	(403)	(341)
Praėjusių laikotarpių nepaskirstytas rezultatas	(1 471)	(1 632)
Atidėto pelno mokesčio turtas	(323)	(451)
Specialiųjų atidėjinių paskoloms pokytis apskaitomas per pelną/nuostolį	(301)	(211)
Investicijos į patrunuojamą įmonę	-	(45)
Viso I lygio kapitalas	14 274	14 031
Viso II lygio kapitalas	-	-
Iš viso kapitalo bazė	14 274	14 031
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	38 343	34 267
Kapitalo reikalingo pozicijų, užsienio valiutos kurso rizikai padengti poreikis	-	-
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	5 490	4 936
Viso kapitalo poreikis	43 833	39 203
I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	32,56%	35,79%
I ir I papildomo lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	32,56%	35,79%
Bendras kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	32,56%	35,79%

2015 m. sausio 1 d. I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis turėjo būti ne mažesnis kaip 4,5 proc., 2015 m. birželio 30 d. Lietuvoje įsigaliojęs kapitalo apsaugos rezervas (2,5 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo reikalavimą padidino nuo 4,5 proc. iki 7 proc., bendro kapitalo reikalavimą – nuo 8 proc. iki 10,5 proc. Nuo 2018 m. gruodžio 31 dienos Lietuvoje galioja anticiklinis kapitalo rezervas, kurio dydis priklauso nuo turimų pozicijų Lietuvoje vertės, įvertintos pagal rizikos koeficientus. 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU taikomas 0,95 proc. anticiklinio kapitalo rezervas. Atsižvelgus į 2019 m. Lietuvos banko atlikto LCKU priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo rezultatus 2019 m. gruodžio mėn. LCKU buvo nustatytas 6,4 proc. papildomas (Pillar II) kapitalo pakankamumo rodiklis (2018 m. gruodžio 31 d. šio rodiklio normatyvas siekė 7,03 proc.). Atsižvelgiant į 2019 m. gruodžio 31 d. galiojusius visus jungtinio kapitalo rezervo reikalavimus, LCKU 2019 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 11,55 proc. (2018 m. – 14,53 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą, 14,25 proc. (2018 m. – 16,03 proc.) I lygio kapitalo pakankamumo normatyvą

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

ir 17,85 proc. (2018 m. – 18,03 proc.) bendro kapitalo pakankamumo. Be minimalių reikalavimų, 2019 m. taip pat buvo nustatytas rekomenduojamas 0,5 proc. papildomas antros pakopos gairių kapitalo reikalavimo normatyvas. LCKU kapitalo pakankamumo rodiklis atitiko reikalavimus 2019 ir 2018 metais.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

7 PASTABA GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

	2019	2018
Palūkanų pajamos:		
už paskolas kredito unijoms	562	421
už kitas paskolas	1 039	483
už vertybinius popierius vertinamus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	324	237
už vertybinius popierius vertinamus amortizuota savikaina	350	353
delspinigių pajamos	13	8
Iš viso palūkanų pajamų	2 288	1 502
Palūkanų išlaidos:		
už kredito unijų indėlius	173	112
neigiamų palūkanų išlaidos už turtą	34	84
neigiamų palūkanų išlaidos už vertybinius popierius	3	-
už kredito įstaigų paskolas ir kitas gautas lėšas	172	123
Finansinės nuomos palūkanų išlaidos	1	-
Iš viso palūkanų išlaidų	383	319
Grynosios palūkanų pajamos	1 905	1 183

8 PASTABA GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS

	2019	2018
Paslaugų ir komisinių pajamos iš kredito unijų:		
už pervedimo operacijas	138	155
už operacijas mokėjimo kortelėmis	348	361
už internetinės bankininkystės operacijas	5	5
už komunalinių įmokų surinkimą	5	33
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	496	554
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	350	383
už pervedimo operacijas	50	50
finansų maklerio įmonių komisiniai	47	44
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	13	33
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	460	510
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	36	44

9 PASTABA KITOS PAJAMOS

	2019	2018
Grynasis pelnas iš finansinio turto vertės pripažinimo nutraukimo	92	-
Nefinansinių paslaugų kredito unijoms pajamos	614	648
Kitos pajamos	521	476
Iš viso kitų pajamų	1 227	1 124

LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas, kurios nėra pagrindinė LCKU veikla. Šios paslaugos yra papildomos. Bendra pajamų suma už i-kubo paslaugas LCKU narėms - 514 tūkst. EUR (2018 m. – 485 tūkst. EUR), ne nariams – 189 tūkst. EUR (2018 m. – 314 tūkst. EUR). Nuo 2016 m. imami mokesčiai už IT sistemos kūrimą ir palaikymą, kurie ir sudaro didžiausią šių pajamų dalį.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

10 PASTABA GRYNASIS REZULTATAS IŠ OPERACIJŲ VERTYBINIAIS POPIERIAIS

	2019	2018
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	214	77
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikraja verte per pelną (nuostolius)	192	3
Nerealizuotas pelnas iš vertybinių popierių, vertinamų tikraja verte per pelną (nuostolius)	146	75
Grynasis pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais	552	155

11 PASTABA PASKOLŲ IR KITO TURTO VERTĖS (SUMAŽĖJIMAS) ATSTATYMAS

	2019	2018
Paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai	(104)	(167)
Kito finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai	(2)	(7)
Investicijos į patrunuojamąją įmonę vertės sumažėjimo nuostoliai (atstatymas)	15	(15)
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(91)	(189)

12 PASTABA KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS

	2019	2018
Finansinių ataskaitų audito išlaidos	106	98
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	67	80
IT įrangos priežiūra	78	73
Reklamos ir marketingo išlaidos	67	48
Patalpų išlaikymas ir ūkio išlaidos	48	48
LB, ECB ir susiję mokesčiai už priežiūrą	37	39
Atlygis už dalyvavimą posėdžiuose	43	30
Mokymų išlaidos	26	27
Teisinės ir konsultacijų išlaidos	37	26
Narystės mokesčiai	22	21
Patalpų nuomos išlaidos	-	16
Kitos išlaidos	274	175
Iš viso	805	681

13 PASTABA PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2019	2018
Einamųjų metų pelno mokestis	43	10
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	113	37
Iš viso pelno mokesčio (pajamų) / sąnaudų	156	47
Pelnas / (nuostolis) prieš apmokestinimą	878	181
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	132	27
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų pelno mokestis	50	33
Neapmokestinamosios pajamos	(26)	(13)
Pelno mokesčio (pajamos)/ sąnaudos	156	47

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Atidėtojo pelno mokesčio turto / (įsipareigojimo) judėjimas

Likutis metų pradžioje	451	455
9 TFAS pritaikymo įtaka (apskaitomas per nepaskirstytąjį rezultatą)	-	(1)
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(15)	34
Sąnaudos pelno (nuostolių) straipsnyje	(113)	(37)
	323	451

Atidėtojo pelno mokesčio turtas / (įsipareigojimai)

	Vertybinių popierių vertė	Sukauptos sąnaudos ir mokestiniai nuostoliai	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d.	(84)	539	455
9 TFAS pritaikymo įtaka (apskaitomas per nepaskirstytąjį rezultatą)	(1)	-	(1)
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	(11)	(26)	(37)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	34	-	34
2018 m. gruodžio 31 d.	(62)	513	451
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	(12)	(101)	(113)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(15)	-	(15)
2019 m. gruodžio 31 d.	(89)	412	323

14 PASTABA PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas centriniame banke sudaro kasa, kurioje 2019 m. gruodžio 31 dieną LCKU laikė 1,5 tūkst. EUR (2018 m. - 1,7 tūkst. EUR) ir korespondentinę sąskaitą centriniame banke, kurioje 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 11 071 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. - 22 48 tūkst. EUR). LCKU privalo turėti ir laikyti Lietuvos banke privalomas atsargas, bet dėl pritaikytos nuolaidos 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. privalomų atsargų suma 0 EUR. Už korespondentinę sąskaitą EUR mokamos Europos centrinio banko nustatytos palūkanos (-0,4 %). Esamos ir būsimos lėšos, esančios atsiskaitomojoje sąskaitoje, ir susijusios su UAB Invega 2 priemone Verslumas 2, yra įkeistos UAB Invega pagal minėtą priemonę gautų lėšų grąžinimui užtikrinti, lėšų disponavimas neapribotas.

15 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO INSTITUCIJŲ

	2019	2018
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	909	2 873
Paskolos kredito unijoms	27 484	27 302
Iš viso	28 393	30 175

Apskaičiuotosios palūkanų normos už lėšas bankų korespondentinėse sąskaitose 2019 m. ir 2018 m. - 0 %, apskaičiuotosios palūkanų normos už paskolas kredito unijoms 2019 m. svyravo nuo 1,44 % iki 6,14 % (2018 m. - nuo 1,4 % iki 5,91 %). Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

16 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KITŲ ASMENŲ

	2019	2018
Paskolos fiziniams ir juridiniams asmenims	25 212	12 895
Iš viso	25 212	12 895

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

17 PASTABA VERTYBINIAI POPIERIAI

	2019	2018
Vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per bendrąsias pajamas	19 089	30 533
Vertybiniai popieriai, vertinami amortizuota savikaina	36 139	35 512
Vertybiniai popieriai vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	2 760	2 083
Iš viso	57 988	68 128

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2019	2018
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	13 562	23 961
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	2 130	1 994
ES šalių vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	490	261
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	1 588	2 910
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	1 318	1 407
Iš viso	19 089	30 533

Vertybinius popierius, vertinamus amortizuota savikaina sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2019	2018
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	25 987	23 665
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	1 608	1 613
ES šalių vertybiniai popieriai (skolos)	8 041	9 731
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	503	503
Iš viso	36 139	35 512

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per pelną (nuostolius) sudarė šių šalių vertybiniai popieriai:

	2019	2018
Lietuvos Respublikos nuosavybės vertybiniai popieriai (kolektyviniai investavimo subjektai)	2 760	2 083
Iš viso	2 760	2 083

Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo -0,092 % iki 4,25 % (2018 m. - nuo 0,02 % iki 4,25 %) ir yra nekintamos.

2019 m. gruodžio 31 d. LCKU įkeistų vertybinių popierių vertė siekė 5 765 tūkst. EUR (iš jų 1 851 tūkst. Eur vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir 3 914 tūkst. EUR vertinami amortizuota savikaina), kurie buvo įkeisti Lietuvos centriniam bankui kaip pinigų politikos operacijų užtikrinimo priemonė. LCKU šiais metais pradėjo aktyviai dalyvauti ne tik pagrindinėse, bet ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijose, kurioms užtikrinti buvo pateiktas tinkamas įkaitas (vertybiniai popieriai). Vadovaujantis Eurosistemos pinigų politikos operacijų taisyklėmis, įkeitimas buvo vykdomas naudojant tiesiogines arba korespondentines VP sąskaitas Lietuvos centriniame vertybinių popierių depozitoriume arba korespondentinės centrinės bankininkystės modelį, jeigu VP yra saugomi užsienio depozitoriumuose. Dėl šių vykdomų pinigų politikos operacijų, turimos, bet nepanaudotos kredito linijos suma 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 5 206 tūkst. EUR.

2018 m. gruodžio 31 d. vertybiniai popieriai nebuvo įkeisti.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

18 PASTABA MATERIALUSIS ILGALAIKIS TURTAS

2018 ataskaitiniai metai	Kompiuterinė įranga	Kita įranga	Pastatai	Baldai	Lengvieji automobiliai	Naudojimo teise valdomas turtas		Iš viso
						Patalpos		
Likutinė vertė	35	5	339	6	-	-		385
Įsigijimai	64	1	106	-	36	-		206
Nurašymai	(4)	(1)	-	-	-	-		(5)
Pardavimai	0	(1)	-	-	(33)	-		(34)
Nurašyto / parduoto turto nusidėvėjimas	4	-	-	-	33	-		39
Nusidėvėjimas	(39)	(2)	(20)	(2)	(1)	-		(65)
Likutinė vertė	59	2	425	4	35	-		526
2018 m. gruodžio 31 d.								
Įsigijimo vertė	387	25	623	20	36	-		1 091
Sukauptas nusidėvėjimas	(328)	(22)	(198)	(16)	(1)	-		(565)
Likutinė vertė	59	3	425	4	35	-		526
2019 ataskaitiniai metai								
16 TFAS pritaikymo efektas 2019 m. sausio 1 d.	-	-	-	-	-	28		28
Likutinė vertė	59	3	425	4	35	-		526
Įsigijimai	104	2	8	-	41	-		155
Nurašymai	(28)	-	-	-	-	-		(28)
Nurašyto / parduoto turto nusidėvėjimas	28	-	-	-	-	-		28
Nusidėvėjimas	(48)	(2)	(23)	(2)	(6)	(5)		(86)
Likutinė vertė	115	3	410	2	70	23		623
2019 m. gruodžio 31 d.								
Įsigijimo vertė	463	27	631	20	77	28		1246
Sukauptas nusidėvėjimas	(348)	(24)	(221)	(18)	(7)	(5)		(623)
Likutinė vertė	115	3	410	2	70	23		623

LCKU ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimas 2019 m. sudaro 86 tūkst. EUR, 2018 m. 65 tūkst. EUR. Visa suma įtraukta į veiklos sąnaudas. Dalis LCKU ilgalaikio materialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2019 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 323 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2018 m. gruodžio 31 d. – 316 tūkst. EUR).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

19 PASTABA NEMATERIALUSIS TURTAS

	Kompiuterinės programos	LCKU kuriamos kompiuterinės programos	Licencijos	Iš viso
2018 m. sausio 1 d				
Įsigijimo vertė	34	979	321	1 334
Sukaupta amortizacija	(13)	(668)	(276)	(957)
Likutinė vertė	21	311	45	377
2018 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	21	311	45	377
Įsigijimai	0	145	0	145
Nurašymai	(7)	0	0	(7)
Nurašyto turto nusidėvėjimas	0	0	0	0
Amortizacija	(5)	(151)	(18)	(174)
Likutinė vertė	9	305	27	341
2018 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	27	1 124	321	1 472
Sukaupta amortizacija	(18)	(819)	(294)	(1 131)
Likutinė vertė	9	305	27	341
2019 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	9	305	27	341
Įsigijimai	-	197	8	205
Amortizacija	(4)	(119)	(20)	(143)
Likutinė vertė	5	383	15	403
2019 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	27	1 321	329	1 677
Sukaupta amortizacija	(22)	(938)	(314)	(1 274)
Likutinė vertė	5	383	15	403

LCKU kuriama kredito unių kompiuterinė programa yra i-kubas. Per 2019 m. šios programos kūrimui patirti darbuotojų darbo užmokesčio kaštai, sumoje 197 tūkst. EUR priskirti LCKU nematerialiajam turtui (2018 m. – 145 tūkst. EUR). 2019 m. gruodžio 31 d. į eksploataciją įvestų kuriamų programų likutinė vertė – 156 tūkst. EUR, į eksploataciją neįvestų programų likutinė vertė – 41 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 157 tūkst. EUR ir 149 tūkst. EUR). LCKU ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija 2019 m. sudaro 143 tūkst. EUR, 2018 m. - 174 tūkst. EUR. Dalis LCKU ilgalaikio nematerialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2019 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 982 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2018 m. gruodžio 31 d. – 736 tūkst. EUR).

20 PASTABA KITAS TURTAS

	2019	2018
Trumpalaikis turtas	19	16
Kitos gautinos sumos	285	255
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	284	191
Kitas turtas	123	126
Iš viso	783	587

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

21 PASTABA ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS IR FONDAMS

	2019	2018
Kredito įstaigų lėšos:		
terminuotieji indėliai	33 908	38 402
indėliai iki pareikalavimo	58 683	62 165
Paskolos iš fondų	11 526	10 820
Stabilizacijos fondo lėšos laikomos LCKU	-	2 155
Iš viso	104 117	113 542

Palūkanų normos už kredito unijų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 0 % iki 1,90 % (2018 m. - 0 % iki 1,90 %), už indėlius iki pareikalavimo – 0 % (2018 m. - 0 %).

2010 m. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė sutartį dėl verslumo skatinimo fondo finansinio tarpininko paslaugų teikimo, pagal kurią paskolų išdavimas baigėsi 2016 m. birželio 30 d., visos paskolos buvo grąžintos iki 2019 m. gruodžio 31 d. Pagal šią programą iki 2018 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 506 tūkst. EUR ir 2018 m. gruodžio 31 d. sukaupta 3 tūkst. EUR palūkanų. Sutartyje su INVEGA bei LCKU sutartyse su kredito unijomis, per kurias išduodamos verslumo skatinimo paskolos, buvo numatytas palūkanų ribojimas, dėl kurio 2018 m. buvo skaičiuojamos išvestinės finansinės priemonės.

2016 m. spalio mėn. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės „Verslumo skatinimas 2014-2020, finansuojamos iš Europos socialinio fondo“ įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2019 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 11 526 EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 10 311 tūkst. EUR).

2019 m. Stabilizacijos fondo lėšos buvo pervestos į jam atidarytą atskirą sąskaitą kitame banke.

22 PASTABA INDĖLIAI

	2019	2018
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	115	417
Iš viso	115	417

Palūkanų normos už juridinių asmenų indėlius iki pareikalavimo - 0 % 2019 m. ir 2018 m.

23 PASTABA LIKVIDUMO PALAIKYMŲ REZERVAS

	2019	2018
Likvidumo palaikymo rezervas metų pradžioje	5 613	3 454
Padidėjimas / sumažėjimas per metus	(1 799)	2 159
Likvidumo palaikymo rezervas metų pabaigoje	3 814	5 613

LCKU likvidumo palaikymo rezervas yra LCKU įstatymo nustatyto būdu sudarytas rezervas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos likvidumui užtikrinti, suteikiant kredito unijoms likvidumo paskolas. Kredito unijos LCKU narės specialiai tam tikslui LCKU atidarytoje sąskaitoje turi laikyti LCKU visuotinio narių susirinkimo patvirtintą dalį lėšų nuo visų terminuotų ir neterminuotų indėlių kredito unijoje EUR. 2019 m. laikyta mažiausiai 1% lėšų (2018 m. – 1 %). Už likvidumo palaikymo rezervo lėšas kredito unijoms metinės palūkanos nebuvo mokamos 2019 m. ir 2018 m.

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje peržiūrima lėšų, kurią kredito unija privalo laikyti Likvidumo palaikymo rezerve, suma. Paskolos kredito unijų likvidumui palaikyti gali būti teikiamos, kai kredito unijos likvidumas tampa mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams rodo tam tikrą nesubalansuotumą, galintį sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus. Kredito unija savo noru likvidumo palaikymo rezerve gali laikyti ir didesnę nei minimali nustatyta suma.

Išstojančios, pašalintos ar likviduojamos kredito unijos lėšos, laikomos LCKU likvidumo palaikymo rezerve, yra grąžinamos kredito unijai, įvykdžius visus įsipareigojimus LCKU.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

24 PASTABA KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2019	2018
Finansiniai įsipareigojimai:	175	93
Surinkti mokėtini mokesčiai	27	37
Finansinės nuomos įsipareigojimai	23	-
Kiti įsipareigojimai	125	56
Nefinansiniai įsipareigojimai:	484	304
Sukauptas atostogų rezervas	203	144
Sukauptos sąnaudos	214	146
Mokėtinas PVM	42	14
Mokėtinas pelno mokestis	25	-
Iš viso	659	397

Surinktus mokėtinus mokesčius sudaro surinktos lėšos komunalinių ir kitų paslaugų tiekėjams.

25 PASTABA KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai, atsargos kapitalas

LCKU pajinį kapitalą sudaro 16 413 tūkst. EUR (2018 m. – 16 413 tūkst. EUR). Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Nominali vieno pagrindinio pajaus vertė yra 1 000 EUR, o papildomo – 300 EUR. Visas LCKU pajinis kapitalas apmokėtas. Kiekvienas LCKU pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio. 2019 m. gruodžio 31 d. pagrindinių pajų skaičius yra 50 (2018 m. gruodžio 31 d. – 50).

2018 m. LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomus) įsigijo kredito unija „Neris“, o dvi kredito unijos narės buvo prijungtos prie kitų unijų.

2017 metais LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomą) įsigijo Lietuvos valstybė. Lietuvos valstybės bendras pajinis įnašas sudarė 8 879 800 EUR, iš kurių: a) 1 000 EUR – pagrindinis pajus; b) 8 878 800 EUR – papildomų pajų. Šis pajinis įnašas neatsižvelgiant į jo traktavimą pagal TFAS, reiškia Lietuvos valstybės dalyvavimą LCKU kapitale bei suteikia Lietuvos valstybei 10 proc. balsavimo teisių.

2018 m. kovo 15 d. buvo pasirašyta Sutartis tarp LCKU ir LR Finansų ministerijos atstovų dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo. Pagal ją LCKU įsipareigojo per 10 m. (paskutinis mokėjimas 2027 12 31) išpirkti šiuos pajus. Valstybės kapitalo pagalbai taip pat yra nustatyti procentais išreikšti aptarnavimo kaštai, kurie apskaitomi Palūkanų ir susijusiose sąnaudose Bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. papildomų pajų skaičius yra 54 547.

2018 m. išperkant išstojusių narių pajus, išperkamų pajų vertė buvo sumažinta atsižvelgiant į tuo metu galiojusio LR Centrinų kredito unijų įstatymo/ LR Centrinės kredito unijos įstatymo 15 str. reikalavimus. Gražinama pajų suma sumažinta proporcingai, atsižvelgiant į LCKU metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytas LCKU nuostolių sumas. 2018 m. gruodžio 31 d. neišmokėta 27 tūkst. EUR suma apskaityta kaip atsargos kapitalas. 2019 m. šis kapitalas buvo paskirstytas nuostolių dengimui. Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti Centrinės unijos finansinį stabilumą. 2019 m. pajų išpirkimų nebuvo.

LCKU pajininkas, norintis išstoti iš Centrinės unijos, privalo pateikti prašymą Centrinės unijos valdybai ne mažiau kaip likus dvejiems metams iki planuojamo išstojimo. Su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija atsiskaito išmokėdama jam priklausančią pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu Centrinės unijos pajiniame kapitale tik po to, kai įvertinusi Centrinės unijos finansinę būklę, nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui. Apie sprendimą atsiskaityti su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija nedelsdama privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir jai pateikti dokumentus ir duomenis, susijusius su atsiskaitymo įtakos Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui vertinimu. Priežiūros institucija turi teisę Centrinei unijai duoti rašytinį nurodymą sustabdyti atsiskaitymą iki rašytiniame nurodyme nustatyto termino, kuris gali būti apibrėžtas konkrečia data ar susietas su tam tikrų sąlygų atsiradimu (aplinkybių išnykimu), jeigu yra pagrindas daryti išvadą, kad atsiskaitymas keltų grėsmę Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.

Su pajininku, kurio narystė Centrinėje kredito unijoje pasibaigė, Centrinė kredito unija atsiskaito išmokėdama jam priklausančią pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu Centrinės kredito unijos pajiniame kapitale, tik po to, kai įvertinusi Centrinės kredito unijos finansinę būklę nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės Centrinės kredito unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Stabilizacijos fondas

Stabilizacijos fondas – Centrinės unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas. Stabilizacijos fondas nėra juridinis asmuo, jį administruoja ir jo vardu veikia centrinė kredito unija. Stabilizacijos fondas yra atskirtas nuo centrinės kredito unijos turto ir jo apskaita yra tvarkoma atskirai.

Jeigu centrinėje kredito unijoje yra 10 arba daugiau narių kredito unijų, stabilizacijos fonde ne vėliau kaip per 10 metų nuo licencijos centrinei kredito unijai išdavimo dienos turi būti sukaupta ir toliau išlaikoma suma, ne mažesnė kaip vienas procentas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų turto sumos.

Lėšos iš fondo yra naudojamos šiomis formomis: teikiant subordinuotas paskolas ir kredito unijai skiriant lėšas negrąžintinai, jei jos įskaitomos į kredito unijos atsargos kapitalą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įnašus moka kredito unijos ir Centrinė unija. Centrinė kredito unija ir jos narės kredito unijos privalo mokėti į stabilizacijos fondą periodines įmokas ir papildomas įmokas. Papildomos įmokos mokamos, jeigu stabilizacijos fondo lėšų nepakanka nustatytiems mokėjimams iš stabilizacijos fondo vykdyti. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos turtą ir veiklos rizikingumą. Centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų veiklos rizikingumo nustatymo kriterijus nustato centrinė kredito unija. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos į stabilizacijos fondą yra centrinės kredito unijos ir kredito unijos išlaidos. Periodinės įmokos nėra grąžinamos. Jeigu iš papildomų įmokų surinktos lėšos iš stabilizacijos fondo yra paskolinamos ir vėliau į stabilizacijos fondą yra grąžinamos, centrinei kredito unijai ir kredito unijoms papildomos įmokos proporcingai mokėtoms papildomoms įmokoms taip pat yra grąžinamos.

Stabilizacijos fondo komisija nustato papildomos ir periodinės įmokos į Stabilizacijos fondą dydį. Įmokos į Stabilizacijos fondą yra skaičiuojamos nuo kredito unijos aktyvų ir kredito unijos rizikingumo (kredito unijos reitingo), kurios siekė nuo 0,16 iki 0,32 proc. nuo kredito unijos aktyvų. Kredito unijoms, gavusioms negrąžintinas išmokas iš fondo, įmokos padidinamos 100%.

Mokumo užtikrinimo priemonės kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos vadovaujantis Stabilizacijos fondo finansuojamų mokumo užtikrinimo priemonių taikymo taisyklių nuostatomis. Sprendimą dėl Stabilizacijos fondo lėšų panaudojimo ir jo formos priima Stabilizacijos fondo komisija.

Atsižvelgiant į pasikeitusias LR centrinių kredito unijų įstatymo, reglamentuojančio Stabilizacijos fondo veikimą, nuostatas, nuo 2018 m. sausio 1 d. stabilizacijos fondas nebėra sudaromas LCKU, tačiau LCKU jį administruoja ir veikia jo vardu. Todėl nuo 2018 m. sausio 1 d. Stabilizacijos fondas buvo perklasifikuotas iš nuosavo kapitalo į įsipareigojimus kredito įstaigoms ir fondams, o 2019 m. šio fondo lėšos buvo pervestos į naujai atidarytą sąskaitą kitame banke ir nebėra laikomos LCKU, fondo (jo turto ir įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų) apskaita vykdoma atskirai nuo LCKU turto ir įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų apskaitos.

2019 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fondo grynieji aktyvai sudarė 3 012 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. fonde buvo sukaupta 2 155 tūkst. EUR).

26 PASTABA SUSIJUSIOS ŠALYS

LCKU susijusiais asmenimis yra laikomos kredito unijos - LCKU narės, patronuojamoji įmonė UAB „Lirosa“, LCKU valdyba, stebėtojų taryba, stabilizacijos fondo komisija bei LCKU vadovybė. Vadovybei 2019 ir 2018 metais priskirti 2 vadovai:

	2019	2018
Priskaičiuota atlyginimų vadovybei ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	129	103
Priskaičiuotas atostogų rezervas vadovybei ir jam tenkančios socialinio draudimo įmokos	36	18
Iš viso:	165	121
Vadovybei sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	129	103
Likę įsipareigojimų vadovybei	36	18
Vadovybei suteiktų paskolų likučiai, įskaitant sukaupas palūkanas	130	134

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA

FINANSINĖS ATASKAITOS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Informacija apie operacijas su susijusiomis šalimis pateikta šiose finansinių ataskaitų pastabose:

1 pastaboje – apie investiciją į patronuojamąją įmonę;

7 pastaboje – apie palūkanas už suteiktas paskolas, kitas palūkanas priimtus indėlius bei priimtas likvidumo palaikymo rezervo lėšas;

8 pastaboje – apie komisinių pajamas;

9 pastaboje – apie kitas pajamas;

15 pastaboje – apie suteiktas paskolas;

21 pastabose – apie priimtus indėlius;

23 pastaboje – apie įmokas į likvidumo palaikymo rezervą;

25 pastaboje – apie pajinį kapitalą, rezervus ir įmokas į stabilizacijos fondą.

Susijusioms šalims išduotos/grąžintos paskolos ir priimti/ grąžinti indėliai (likučiai gruodžio 31 d. ar pajamos/išlaidos per atitinkamus metus):

	2019	2018
Susijusioms šalims – kredito unijoms išduotos paskolos	25 968	25 903
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti terminuoti indėliai	33 407	38 553
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	57 247	59 454
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai į likvidumo rezervą	3 814	5 613
Iš susijusių šalių – kredito unijoms gautos palūkanų pajamos	563	415
Susijusioms šalims - kredito unijoms sumokėtos palūkanų sąnaudos	168	108
Iš susijusių šalių - kredito unijų gautos kitos pajamos	1 500	1 439
Susijusios šalies - patronuojamosios įmonės suteiktos paslaugos	-	2
Susijusiai šaliai - patronuojamajai įmonei mokėtinos sumos	-	2

27 PASTABA ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, iki 2019 m. gegužės 21 d. - padengimo likvidžiuoju turtu, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui, didelių paskolų ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU atitiko visus privalomus reikalavimus.

28 PASTABA NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 3 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

2019 m. gruodžio 31 d. LCKU valdybos sprendimu paskirtų, bet dar neišmokėtų paskolų suma sudarė 6 879 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 3 425 tūkst. EUR).

2018 m. LCKU buvo atsakove Vilniaus apygardos teismo nagrinėjamoje civilinėje byloje (ieškovė bankrutuojanti kredito unija „Vilniaus taupomoji kasa“) dėl 102 456,44 EUR ieškinio ir 6 proc. metinių palūkanų bei bylinėjimosi išlaidų priteisimo. Su tuo susiję atidėjiniai nebuvo formuojami. 2019 m. byla buvo baigta.

29 PASTABA ĮVYKIAI PO FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS DIENOS

2020 m. kovo 3 d. buvo baigtas LCKU patronuojamosios įmonės UAB „Lirosa“ likvidavimo procesas.

2020 m. pradžioje įvykęs koronaviruso (COVID–19) proveržis tiek pasaulyje, tiek Lietuvoje turės poveikį tolimesnei verslo veiklai. Dėl LCKU veiklos specifikos šis įvykis turės reikšmingą poveikį, kaip atskleista 2-os pastabos skyrelyje "Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai". Šis įvykis nėra koreguojantis pobalansinis įvykis, todėl į jį nebuvo atsižvelgta darant apskaitinius vertinimus ir prielaidas 2019 m. gruodžio 31 d., tačiau jis gali reikšmingai paveikti šiuos vertinimus kitų metų finansinėse ataskaitose. Dėl situacijos neapibrėžtumo, susijusio su tolesne COVID-19 pandemijos situacija ir jos bendra galima neigiama įtaka ekonomikai, šių finansinių ataskaitų išleidimo datai dar nebuvo įmanoma pagrįstai įvertinti galimo šio įvykio poveikio.

Kitų įvykių, kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms, nebuvo.